

This Annual Report is also available in English.
Please call or write us and we shall be glad
to send you a copy.

ÅRSREDOVISNING 1987

IV Industrivärden

AB Industrivärden
Hamngatan 6
111 47 Stockholm
Tfn 08-23 78 30

Grafisk form och produktion: Göhberg&Sö, Göteborg Tryck: Civilen, Halmstad

Industrivärden

Innehålls- förteckning

Året i sammandrag	1
VD's inledning	2
Verksamhet och organisation	4
Resultatet per aktie	5
Industrivärden-aktien	6
Koncernens utveckling i sammandrag	7
Förvaltningen av börsaktier	8
Industri och handel	12
Fastighetsförvaltning	15
Industrivärden-koncernen	16
Moderbolagets mottagna utdelningar	16
Förslag till vinstdisposition	17
Koncernresultaträkningar	18
Koncernbalansräkningar	19
Moderbolagets resultaträkningar	20
Moderbolagets balansräkningar	21
Finansieringsanalyser	22
Bokslutskommentarer	23
Revisionsberättelse	29
Aktiekapital och aktieägare	30
Industrivärdens styrelse	31
Industrivärden-koncernen med PLM	32
Industrivärdens KVB	36
Industrivärdens ledning	37

Årets bolagsstämma

Tid och plats

Ordinarie bolagsstämma hålls torsdagen den 26 maj 1988 kl 16.00 i Industrihuset, Storgatan 19, Stockholm.

Efter stämman serveras förfriskningar.

Vem har rätt att delta?

Rätt att delta i bolagsstämman har den aktieägare, som dels är registrerad i den utskrift av aktieboken, som görs per den 16 maj 1988, dels anmäler sin avsikt att delta i bolagsstämman till Industrivärden senast kl 15.00 tisdagen den 24 maj 1988.

Hur blir man registrerad i aktieboken?

Industrivärdens aktiebok förs av Värdepapperscentralen VPC AB.

Aktierna kan vara antingen ägarregistrerade eller förvaltarregistrerade. Endast *ägarregistrerade* innehav återfinns under aktieägarens eget namn i aktieboken. Den som har sina aktier i förvar hos t ex banks notariatavdelning kan ha valt att låta aktierna registreras i förvaltarens namn. För att aktieägare med sådana *förvaltarregistrerade* aktier skall ha rätt att delta i bolagsstämma fordras att aktierna ägarregistreras. För att aktierna skall kunna omregistreras i tid måste aktieägare, som

har förvaltarregistrerade aktier, begära att den som förvaltar aktierna gör en (tillfällig) ägarregistrering före den 16 maj 1988.

Hur anmäler man sig?

Anmälan om deltagande i stämman kan ske skriftligen till styrelsen under adress AB Industrivärden, Hamngatan 6, 111 47 Stockholm eller per telefon 08/23 78 30.

Aktieägare som vill delta i stämman måste ha anmält detta senast tisdagen den 24 maj 1988 kl 15.00, då anmälningstiden utgår.

Tid för utdelning

Utdelning för år 1987 utbetalas till aktieägare, som på avstämningsdagen är registrerade i aktieboken. Styrelsen föreslår att den 31 maj 1988 skall vara avstämningsdag. Utbetalningen beräknas ske genom VPC den 7 juni 1988.

KVB-innehavare

Innehavare av Industrivärdens KVB (konvertibla vinstandelsbevis), vilka saknar rätt att delta, inbjuds att *besöka* bolagsstämman. Utbetalningen av KVB-ränta för 1987 sker samtidigt som utdelningen utbetalas.

Året i sammandrag

Industrivärden-koncernens resultat efter finansiella poster uppgick till 520 (503) Mkr, varav vinster vid aktieförsäljningar utgjorde 328 (268) Mkr.

Resultatet per Industrivärden-aktie blev 14 (12:50) kronor, en ökning med 12%.

Utdelningen föreslås bli 5:25 kronor per aktie, en höjning med 11% av den ordinarie utdelningen. KVB-räntan blir därmed 6:04 kronor.

Industrivärden lade i slutet av 1987 ett bud till aktie- och konvertibelägarna i PLM som resulterat i att Industrivärden per den 4 mars 1988 kontrollerade ca 96% av aktiekapitalet och 97% av röstetalet i PLM, som från och med 1988 kommer att konsolideras i Industrivärden-koncernen.

Industrivärden medverkade, som största aktieägare i Fermenta, under året aktivt i den nödvändiga rekonstruktionen av bolaget. Den förlustbringande fermentationsverksamheten avyttrades. Den akuta krisen i Fermenta är över och läget har successivt stabiliserats.

Efter förvärv under 1987 av ytterligare aktier i AB Nils Dacke (motsvarande 7% av röstetalet) konsolideras Dacke i Industrivärden-koncernen.

Under året avyttrades innehavet av JM-aktier till Skanska mot en likvid om 536 Mkr samt 808.500 nyemitterade A-aktier (motsvarande 8% av röstetalet i Skanska). Under 1987 förvärvades även aktier i fastighetsbolaget Anders Nisses AB motsvarande 18% av kapitalet och 25% av röstetalet.

I början av 1988 har den helägda industrikoncernen Ecophon avyttrats.

Under året förvärvade Industrivärdens helägda fastighetsbolag Fundament fastigheter i Stockholm och Karlstad. Fastighetsinnehavet i Södertälje har avyttrats efter årsskiftet.

Den väsentligaste händelsen i Industrivärden under det gångna året var styrelsens beslut för sommaren 1987 att väsentligt öka den *helägda* industrirörelsen. Under hösten 1987 gavs sedan tillfälle att lägga ett bud på 100 % av aktierna i PLM. PLM är ett för oss välkänt företag sedan många år och befann sig enligt vår bedömning i en typisk "turn-around" situation. I och med att vi fann det realistiskt och fördelaktigt att genomföra förvärvet genom emission av KVB (se sidan 36) och i och med att relationen mellan PLMs och Industrivärdens aktier framstod som rimlig och normal, kunde budet läggas snabbt och oberoende av att börsläget absolut sett framstod som högt. Emissionens värde uppgick, när den annonserades, till ca 2.000 Mkr med utgångspunkt i då gällande börskurser, och utgör en av de få och tillika den största emission som något investmentbolag genomfört. Tack vare att vår strategi var klar kunde vi snabbt utnyttja lämpligt tillfälle och även undvika en kontantaffär, vilken senare skulle ha överansträngt våra finansiella resurser. Industrivärden-koncernen blir i och med PLM-affärens genomförande ca 25% större.

Affären är nu i hamn (se sidan 32) och kommer bland annat — med utgångspunkt i 1987 års faktiska siffror — att leda till en betydande ökning, ca 35%, av vinst per aktie och KVB. Vi tillför vår koncern en vinstökning före skatt om ca 250 Mkr (se sidan 35) och en räntekostnad för KVB före skatt om ca 50 Mkr. PLMs definitiva bokslut för 1987 visar ett bättre resultat än den prognos som gällde när vi lade vårt bud.

Vi räknar med betydande finansiella synergieffekter när PLM helt samordnats med Industrivärden och ser oförändrat positivt på PLMs fortsatta vinstutveckling.

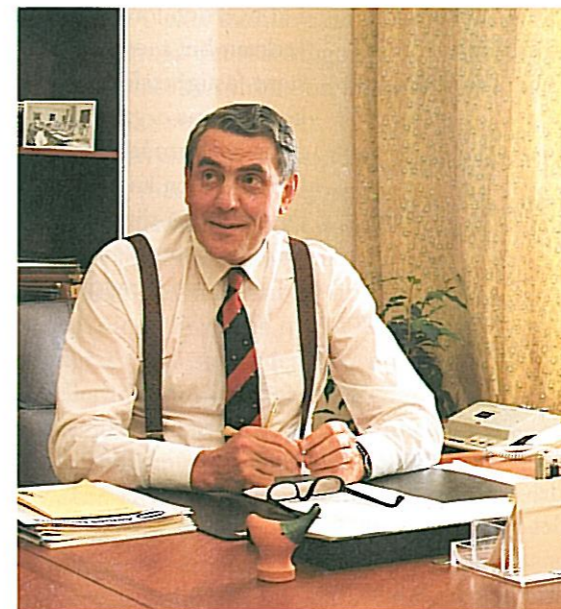
Det nya Industrivärden blir en välbalanserad och stark företagsgruppering med en aktieportfölj om ca 5 miljarder kronor (mars 1988), en helägd industrirörelse med en substans på ca 3 miljarder och en fastighetsrörelse med en substans på ca 1 miljard kronor.

PLM-affären innebär, att Industrivärden blir mer likt ett "blandat" investmentbolag än ett "rent" investmentbolag i och med att andelen helägd rörelsedrivande verksamhet väsentligt ökar i koncernen. För- och nackdelar med att vara investmentbolag eller rörelsedrivande bolag ter sig för oss numera som en rent akademisk frågeställning — vi förutser att vi i nuvarande struktur med PLM hundraprocentigt ägt kan dra fördel av *både* investmentbolagskaraktären och karaktären av rörelsedrivande bolag.

Det gångna året präglades även av den påtvingna räddningsaktionen i Fermenta. I februari/mars 1987 var det en helt öppen fråga om Fermenta överhuvudtaget skulle kunna undvika konkurs. Företaget levde bokstavligen ur hand i mun i finansiellt avseende. Vi fann bara mer och mer luft ju längre vi kom i granskningen av företagets reala tillgångar. Beslutet om den riktade emissionen och det ovärderliga stöd vi fick från de företag och institutioner som tog risken att tillsammans med oss och Götabanken teckna i denna emission, blev en avgörande vändpunkt och möjliggjorde för det svenska bankkonsortiet — Götabanken, PK-banken, Nordbanken och Handelsbanken — att stödja den finansiella rekonstruktionen. Fermentas aktieägares uppslutning kring den följande företadesemissionen i juni 1987 säkerställde slutgiltigt denna rekonstruktion. Fermentas styrelse och ledning har därefter sett till att Fermenta nu kan anses vara ur sin akuta kris. Försäljningen av fermentationsrörelsen i november 1987 var därvid en avgörande händelse.

Även om Industrivärdens — och andras — förlust på Fermenta självfallet känns smärtsam och onödig är det med tillfredsställelse vi ser tillbaka på den räddningsaktion som genomförts. Efter fullbordad sanering av Fermenta öppnar sig många intressanta möjligheter som den kompetenta styrelsen och ledningen kan förmodas ta väl vara på. Det är ännu för tidigt att göra en slutsummering av affären för Industrivärdens del.

Under 1987 har i linje med vår strategi en fortsatt koncentration skett av vår portfölj. Ökningar har skett av innehaven i Volvo, SCA, AGA samt Dacke samtidigt som vissa poster av icke strategisk betydelse avvecklats. Vår politik är att utöva

ett aktivt ägaransvar i de företag där vi har en stark ägarställning. Exempelvis har jag som styrelseledamot i Ericsson i konstruktiv samverkan med kollegorna i styrelsen aktivt deltagit i de strategidiskussioner som givit ledningen möjlighet att snabbt och framgångsrikt genomföra en betydande koncentration av Ericssons verksamhet under slutet av 1987 och början av 1988. Dessa åtgärder stärker väsentligt Ericssons position och framtidsutsikter och bör möjliggöra en successiv återgång till normal lönsamhet.

Våra stora långsiktiga innehav i SCA, AGA, SHB, Dacke, Nisses, Bahco, Skanska och Beijer/Argentus bedömer vi också ha goda framtidsutsikter. SCA tar genom Mölnlyckes franska förvärv steget mot att bli den största grupperingen inom fiberbaserade hygienprodukter i Europa. AGA har bakom sig ett mycket stort investeringsprogram inom främst gasrörelsen som både väsentligt förnyat produktionsapparaten och gjort AGA till en fullstor och konkurrenskraftig gruppering inom världens gasindustri. Det är rimligt att räkna med positiva resultat-effekter av den osedvanligt stora satsning som genomförts under senare år. Nisses har stora exploateringsprojekt som mognar fram inom de närmaste åren och går nu också in i ett intressant objekt i ett av Londons mest centrala lägen. Bahcos lönsamhet inom främst industrirörelsen har höjts till en mycket tillfredsställande nivå samtidigt

som dess karaktär av rörelsedrivande bolag ökat. Företaget utnyttjar nu sin starka finansiella ställning bland annat till att genom förvärv av det västtyska verktygsföretaget Beltzer-Dowidat skaffa sig fotfäste inom EG. Skanska framstår allt tydligare som ett oerhört starkt och välkonsoliderat företag med en stigande vinst i den svenska entreprenadrörelsen samt bland annat ett stort och intressant projekt i London. Argentus är i full färd att genomföra sin transformering till ett rörelsedrivande företag efter att ha förvärvat Beijer i en av Sveriges största kontantaffärer. SHB har under de senaste 16 åren i sex år varit den mest lönsamma och i sex år den näst mest lönsamma banken i Sverige. Banken har idag en mycket stark ställning både i Sverige och sett i ett internationellt perspektiv. Dacke (se sidan 12) har fortsatt sin positiva utveckling och har, trots ett flertal företagsförvärv under året, kvar en betydande expansionspotential och även goda expansionsmöjligheter inom befintliga rörelsegrenar.

Genom utförsäljningen av JM skapade vi utrymme för två andra investeringar i samma bransch, Skanska och Nisses, vilka båda är avsedda som långsiktiga innehav i vår portfölj. Dessa affärer framstår nu liksom när vi gjorde dem som mycket bra (Skanska-kursen har stigit med 35% sedan vårt förvärv, Nisses-kursen med 53% sedan optionsavtalet träffades och JM-kursen med 31% sedan vår försäljning).

Under det gångna året omstrukturerades och utökades även fastighetsinnehavet i vårt helägda dotterbolag Fundament på ett tillfredsställande sätt (se sidan 15).

Stockholm i mars 1988

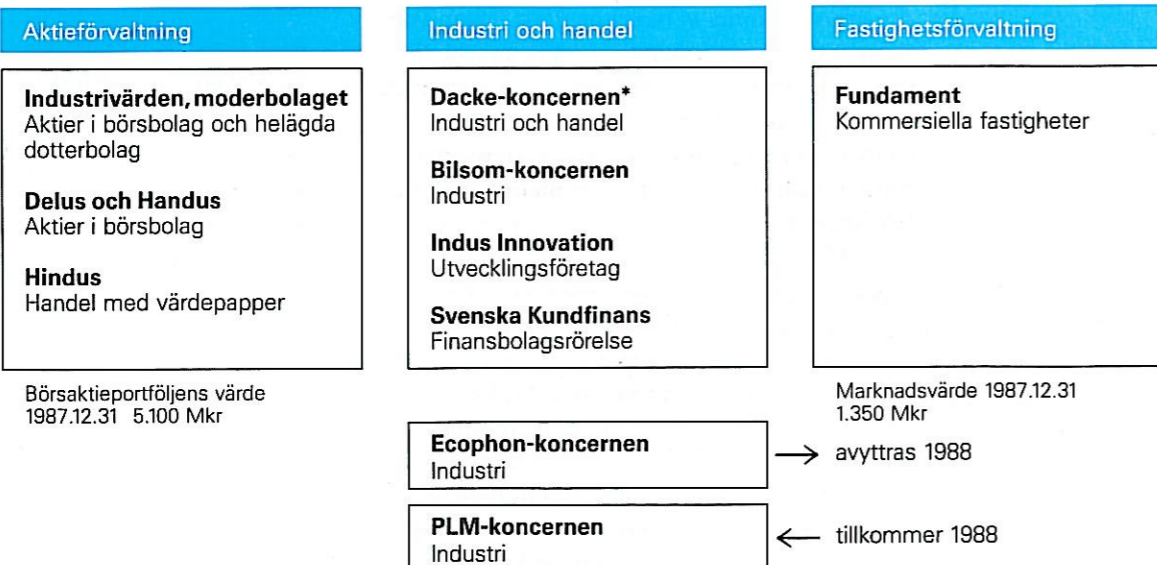

Kjell Brändström
Verkställande direktör

Industrivärden-koncernen bedriver i huvudsak tre verksamheter: förvaltning av börsaktier, industri- och handelsrörelse samt fastighetsförvaltning.

Moderbolaget liksom de helägda dotterbolagen Delus och Handus är förvaltningsbolag och har som uppgift att långsiktigt äga och förvalta aktier. Den långsiktigt inriktade aktieförvaltningen kompletteras av verksamheten i det helägda, rörelsedrivande dotterbolaget Hindus, som bedriver handel i aktier, optioner och andra börsnoterade värdepapper.

I Industrivärdenens helägda dotterbolag Inductus har samlats de helägda, rörelsedrivande dotterbolagen. Under 1988 kommer det börsregistrerade industriföretaget PLM att konsolideras i Industrivärden-koncernen. Därmed ökar omsättningen, sysselsatt kapital och antal anställda väsentligt. I början av 1988 har den av Inductus tidigare helägda industrikoncernen Ecophon avyttrats.

I koncernen förenas således investmentbolagets verksamhet med industri- och handelsrörelse samt fastighetsförvaltning. Industrivärden-koncernens organisation innebär, att på det finansiella området och med avseende på skatteförhållanden kan investmentbolagets nackdelar jämfört med rörelsedrivande bolag undvikas, samtidigt som de fördelar investmentbolaget har till fullo kan utnyttjas.

Omsättning 1987 inkl Ecophon, exkl PLM 2.000 Mkr
(Omsättning 1987 inkl PLM, exkl Ecophon 6.000 Mkr)

* 54% av rösttalet och 35% av kapitalet

Det är svårt, eller kanske omöjligt, att i ett enda nyckeltal fånga det väsentliga för en koncern som, likt Industrivärden, omfattar sinsemellan mycket olika verksamheter. Tidigare år, då huvuddelen av koncernens tillgångar utgjorts av börsaktier med lätt iakttagbara marknadsvärden, har substansvärdet och dess förändring givits en central plats i redovisningen. (Industrivärdenens substansvärde redovisas på sidan 6 i denna årsredovisning.) Från och med 1988 när PLM konsolideras i Industrivärden-koncernen ändras emellertid förutsättningarna. Redan för 1987 koncentreras därför uppmärksamheten i årsredovisningen på *Industrivärden-koncernens resultat per aktie*. Den beräkningsmetod som används är densamma som tillämpats för Industrivärden-koncernen under många år. Metoden beskrivs här nedan.

Vid beräkning av resultatet för Industrivärden-koncernen i dess helhet sammanläggs resultaten från tre verksamheter med helt olika karaktär: resultatet av förvaltningen av börsaktier, resultatet i majoritets- eller helägda industri- och handelsföretag samt resultatet av fastighetsförvaltningen i Fundament-koncernen. Så sker i Industrivärden-koncernens resultaträkning (se sidan 18). Där sammanförs således resultat från industri- och handelsrörelsen samt fastighetsförvaltningen med utdelningar som baseras på resultat som uppkommit ett år tidigare i olika börsföretag. Industrivärden-koncernens resultat är därför inte jämförbart med resultat för vare sig industrikoncerner eller för investmentbolag som saknar rörelsedrivande dotterbolag av någon omfattning.

För att i möjligaste mån lösa detta problem har sedan flera år en särskild beräkningsmetodik för Industrivärden-koncernens resultat per aktie använts. Metoden är komplicerad och inte invändningsfri men den mest ändamålsenliga för ett så blandat investmentbolag. Med tillämpning på 1987 innebär den att

- resultatet efter full skatt 1987 i Dacke (efter avdrag för minoritetsandel), Bilsom, Ecophon, Svenska Kundfinans och Fundament samt Hindus framräknas på sedvanligt sätt,

- beräknade utdelningar 1988 från börsaktieinnehav ökas med icke utdelad andel av resultatet efter skatt i respektive börsbolag 1987, d v s Industrivärdenens andel av bolagens resultat efter skatt tillägges,
- övriga intäkter och kostnader, exklusive vinster vid aktieförsäljningar och därmed sammanhängande skatt, i börsaktieförvaltningen beaktas.

Dessa olika delar läggs samman och beloppet beräknas per Industrivärden-aktie (efter hänsyn till maximal utspädningseffekt av utelöpande optionsrätter). Därmed erhålls ett mått på Industrivärdenens resultat per aktie som kan användas för till exempel beräkning av P/E-tal.

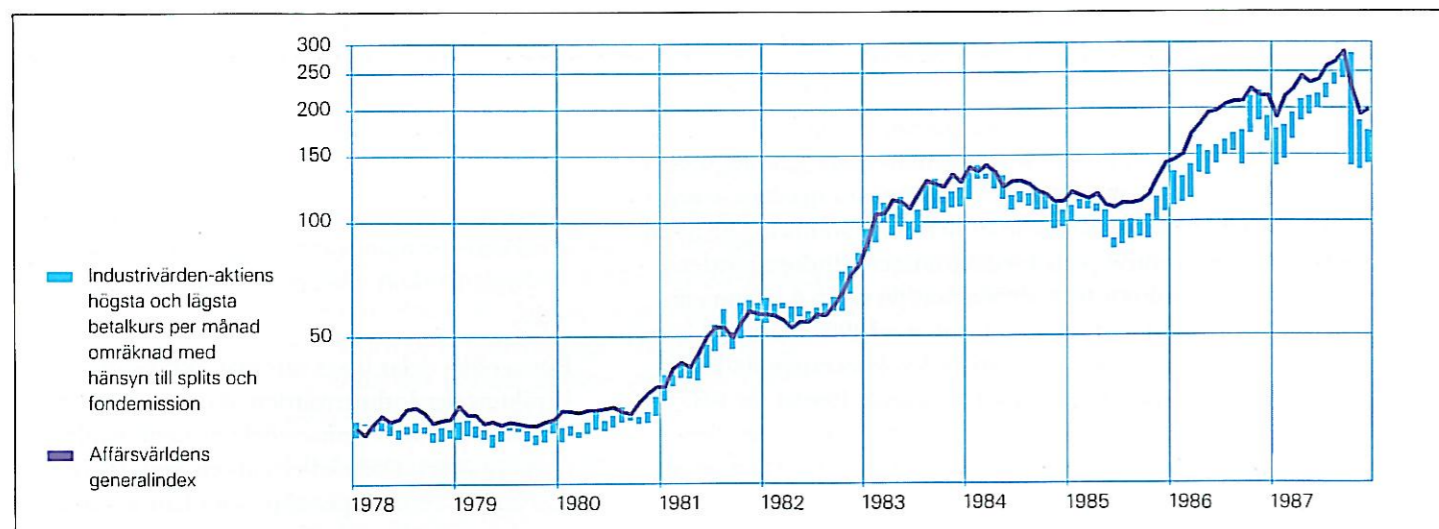
Resultat per Industrivärden-aktie 1987 (kr)

Resultat efter finansiella poster och skatt i industri- och handelsföretag samt fastighetsbolag	2,00
Andelen av respektive börsbolags resultat efter finansiella poster och skatt	12,75*
Övriga intäkter och kostnader	-0,75
Beräknat resultat per Industrivärden-aktie	14,00

* varav 4,50 beräknas erhållas som utdelning (bygger på i mars 1988 tillgängliga uppgifter)

I sammanställningen av data per Industrivärden-aktie på följande sida redovisas det ovan beskrivna resultatmåttet för de senaste fem åren ("Resultat I"). Där redovisas även ett traditionellt, och för ett företag som Industrivärden mindre rättvisande, resultat per aktie-mått, beräknat som koncernens resultat efter finansiella poster och minoritetsandel, exklusive vinster vid aktieförsäljningar minskat med 50% schablon-skatt på resultatet exklusive utdelningsintäkter ("Resultat II").

Industrivärden-aktien

Data per aktie ¹⁾	1983	1984	1985	1986	1987
Börskurs, kr	119	104	119	175	170
Resultat I, kr	11:30	13:30	12:70	12:50	14:00
P/E-tal	10,5	7,8	9,4	14,0	12,1
Resultat II, kr	4:50	5:00	6:10	4:80 ²⁾	5:40
Utdelning, kr	3:00	3:40	4:10	4:75 ³⁾	5:25 ⁴⁾
Direktavkastning, %	2,5	3,3	3,4	2,7	3,1
Utdelningstillväxt, %	20	13	21	16	11 ⁴⁾
Substansvärde, kr	155	140	165	224	220
Börskurs/substansvärde, %	77	74	72	78	77

¹⁾ Beräkningarna baseras på utelöpande antal aktier vid respektive års slut justerat med hänsyn till splits och fondemission. Hänsyn har också tagits till den maximala utspädningseffekten av utelöpande konvertibler och optionsrätter, vilken 1987 uppgick till ca 4 %.

²⁾ Exklusive värdet av erhållna inköpsrätter motsvarande 2,45 kr per aktie.

³⁾ Exklusive extra utdelning om 0,50 kr per aktie.

⁴⁾ Enligt styrelsens förslag.

Definitioner

Börskurs

Sista betalkurs respektive år.

P/E-tal

Börskurs i förhållande till resultat I per aktie.

Direktavkastning

Utdelning i procent av börskurs.

Utdelningstillväxt

Utdelningen respektive år dividerad med utdelningen föregående år.

Justerat eget kapital

Redovisat eget kapital och 50% av obeskattade reserver.

Dold reserv

Skillnaden mellan marknadsvärde och anskaffningsvärde (eller bokfört värde) på börsaktier respektive förvaltningsfastigheter.

Soliditet I

Justerat eget kapital dividerat med totalt kapital.

Soliditet II

Justerat eget kapital med tillägg för dolda reserver (= substansvärdet) dividerat med totalt kapital med tillägg för dolda reserver.

Substansvärde

Substansvärdet bygger på värdering av börsaktie- och fastighetsinnehav till marknadsvärden samt hel- och delägda dotterbolag till beräknade avkastningsvärden.

1987.12.31 uppgick Industrivärdens substansvärde, totalt och per aktie, till

	Mkr	Kr per aktie
börsaktier	5.109	180
industri- och handelsrörelse	640	23
förvaltningsfastigheter	1.000	35
övriga tillgångar — skulder	504	18
	6.245	220

Med utgångspunkt i Industrivärdens koncernbalansräkning 1987.12.31 kan substansvärdet även specificeras på följande sätt

	Mkr
justerat eget kapital	2.055
dold reserv i	
börsaktier	2.915
industri- och handelsrörelse	395
förvaltningsfastigheter	880
	6.245

Avdrag för latenta skatteskulder i börsaktie- och fastighetsinnehav har inte skett.

Koncernens utveckling i sammandrag

Mkr, där ej annat anges	1983	1984	1985	1986	1987
Omsättning	2.947	3.184	3.647	672	2.420
Börsaktieförvaltning					
Utdelningsintäkter ¹⁾	73	80	115	180	118
Vinster vid aktieförsäljningar m m, netto	76	91	90	274	331
Räntor och förvaltningskostnader	-2	-10	-6	-19	-45
Resultat efter finansiella poster	147	161	199	435	404
(Förändring av dold reserv i börsaktieportföljen ²⁾	+1.018	-605	+447	+801	-275
Industri- och handelsrörelse samt fastighetsförvaltning					
Försäljning och övriga rörelseintäkter	2.870	3.106	3.527	465	2.088
Rörelsens kostnader	-2.561	-2.742	-3.109	-389	-1.751
Rörelseresultat före avskrivningar	309	364	418	76	337
Avskrivningar enligt plan	-92	-89	-94	-26	-73
Finansiella intäkter och kostnader	-68	-68	-108	-7	-28
Minoritetsandelar m m	-53	-82	-105	+25	-120
Resultat efter finansiella poster	96	125	111	68	116
(Förändring av dold reserv i förvaltningsfastigheter)	+31	+72	+75	+94	+236
Koncernens resultat efter finansiella poster och minoritetsandelar	243	286	310	503	520
Extraordinära poster, netto	35	-54	96	-42	-7
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	278	232	406	461	513
Justerat eget kapital	1.208	1.367	1.613	1.973	2.055
Substansvärde	4.270	3.900	4.650	6.400	6.245
Totalt kapital	3.697	4.705	5.259	3.483	4.806
Soliditet I, %	33	29	31	57	43
Soliditet II, %	63	54	56	81	70
Genomsnittligt antal anställda	5.014	5.030	4.952	719	2.615
Löner och ersättningar	493	547	574	88	391
¹⁾ varav värdet av erhållna inköpsrätter	10	4	18	70	0
²⁾ varav realiserat genom försäljning under året	16	127	121	168	262

Definitioner, se sidan 6.

Industrivärden-koncernens verksamhet har genomgått väsentliga förändringar under de senaste fem åren.

Genom aktieförsäljning under 1985 minskade kapital- respektive röstandelen i det tidigare dotterbolaget JM Byggnads och Fastighets AB från 69 till 32% respektive från 87 till strax under 50% och JM-koncernen behandlades som intressebolag i redovisningen för 1986. Följande år gavs Skanska en option att i utbyte mot A-aktier i Skanska samt en kontant ersättning förvärva Industrivärdens resterande aktier i JM. Under 1987 utnyttjades optionen.

Industrivärdens kapital- och röstandel i Gullfiber uppgick 1985 till 59%. Vid årsskiftet 1985/86 genomfördes en uppdelning av Gullfiber-koncernen mellan Industrivärden och den andra delägaren, den franska industrikoncernen Saint-Gobain, som förvärvade byggisoleringsrörelsen. Övriga delar av Gullfiber-koncernen, d v s Bilsom, Ecophon och utvecklingsbolaget Gedevelop, ingick från och med 1986 som

helägda dotterbolag i Industrivärden-koncernen. I slutet av 1986 avyttrades rörelsen i Gedevelop och i början av 1988 har Ecophon-koncernen försålts till Saint-Gobain.

På grund av ovan redovisade förändringar avseende rörelsedrivande dotter- och intressebolag saknar nyckeltal för Industrivärden-koncernen som räntabilitetsmått informationsvärde och redovisas därför ej.

Genom förvärv av ytterligare aktier i AB Nils Dacke under 1987 har Industrivärden nått en andel av kapital och röstetal på 35 respektive 54%. Från och med 1987 ingår Dacke i Industrivärden-koncernen.

Utvecklingen inom respektive rörelsedrivande underkoncern som ingick i Industrivärden-koncernen 1987 redovisas på sidorna 12–15.

Förvaltningen av börsaktier

Industrivärdens samlade börsaktieportfölj består av moderbolagets samt de helägda dotterbolagen Delus' och Handus' innehav av börsaktier (samt inofficiellt noterade aktier). Innehav av långsiktig karaktär, förenade med ett särskilt ägaransvar, utgör närmare 80% av börsportföljens värde. De omplaceringar som genomfördes under 1987 förstärkte inriktningen på långsiktiga innehav.

Från och med 1987 redovisas AB Nils Dacke som dotterbolag och innehavet inräknas därför inte i börsaktieportföljen.

Köp och försäljningar av börsaktier

Aktiviteten i börsportföljen var hög under det gångna året. Sammanlagt förvärvades börsaktier för 1.221 (1.076) Mkr och såldes börsnoterade aktier och konvertibler för 1.408 (1.045) Mkr. Netto avyttrades därmed börsaktier för 187 Mkr. (Föregående år nettoinvesterades för 31 Mkr.)

Värdet av försålda börsaktier i förhållande till genomsnittligt portföljvärde steg från 24% 1986 till 28% 1987.

De större förändringarna i innehaven av börsaktier var

förvärv

733.000 Nisses A och B, 808.500 Skanska A, 397.600 Volvo A, 217.000 SCA A, 263.000 PLM A och B samt 250.000 AGA A

nyemissioner

267.361 SCA A samt 10.000.000 Fermenta A och 7.207.000 Fermenta B

försäljningar

1.380.000 JM A och B, 480.000 Beijer, 197.100 Volvo B, 475.000 SEB B, 212.800 Saab och 10.189.800 Fermenta B.

De största affärerna under det gångna året var avyttringen av JM samt förvärven av Nisses och Skanska, de enda nytillskotten i börsaktieportföljen 1987. JM-försäljningen skapade utrymme för investeringen i de två andra bygg- och fastighetsförvaltande bolagen. Förutom i JM avvecklades engagemangen i Saab och Catena helt. Genom uppköp försvann även Beijer och Leo ur portföljen. Koncentrationen av börsaktieinnehaven fortskred därmed. Vid årets utgång innehöll börsaktieportföljen 20 (23) olika bolag. Därefter har i början av 1988 innehav i ytterligare fyra bolag helt avvecklats.

Börsaktieportföljens utveckling och värde

Aktiemarknadens utveckling var dramatisk under det gångna året. Vid två tillfällen, i januari och oktober-november, föll index kraftigt med 12 respektive 38%. Däremellan steg börsvärdet med hela 55%. Från årsskifte till årsskifte sjönk index med 8%.

Värdet på Industrivärdens börsaktieportfölj minskade över året med 10% efter justering för köp och försäljningar. Portföljvärdet uppgick 1987.12.31 till 5.109 (5.127) Mkr. Sedan årsskiftet 1987/88 till och med den 6 april 1988 har värdet ökat med 20% (index +20%) från 4.823 till 5.774 Mkr (exklusive PLM, som från och med 1988 redovisas som dotterbolag).

Portföljen är koncentrerad. De tio största innehaven svarade 1987.12.31 för 87% av det totala portföljvärdet. Värdeutvecklingen i portföljen avgörs därför av de stora innehavens utveckling. Portföljens sammansättning och de stora innehavens värdeutveckling framgår av nedanstående tabell.

Förvaltningen av börsaktieportföljen har en långsiktig inriktning. Jämförelser med index bör därför avse längre tidsperioder. Under de senaste fem åren har börsaktieportföljens värdeutveckling, efter justering för köp och försäljningar, varit i genomsnitt +18% per år. Den genomsnittliga, årliga ökningen av totalindex har uppgått till 20% under motsvarande period.

Handus förvärvade 1987.10.26 på termin 691.674 KVB i Industrivärden med syfte att möjliggöra erbjudandet enligt alternativ 3 till innehavarna av konvertibla förlagsbevis i PLM (se sidan 32). Innehavet av Industrivärden KVB redovisas som en del av börsaktieportföljen.

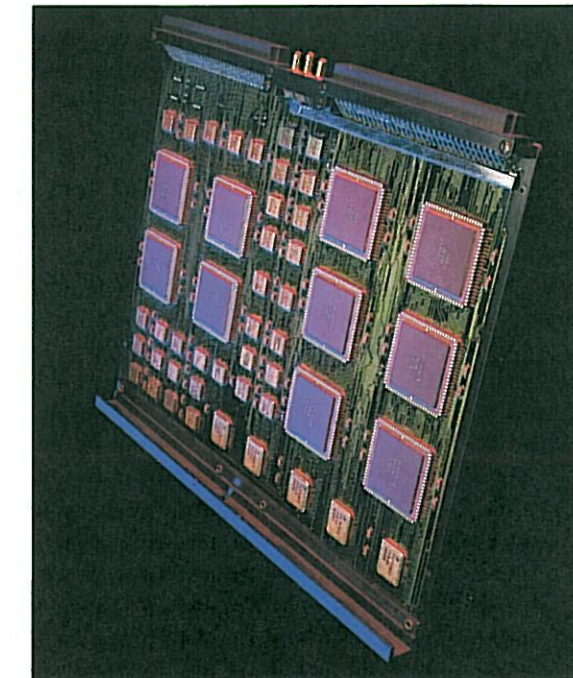
Börsaktieportföljens bokförda värde 1987.12.31 uppgick till 2.194 (1.558) Mkr. Skillnaden mellan marknadsvärde och bokfört värde, den dolda reserven i börsaktier, utgjorde således 2.915 (3.190) Mkr. Den dolda reserven motsvarade 57 (62) % av marknadsvärdet.

	värdeutveckling 1987, %	börsvärde 1987.12.31, Mkr	andel av portfölj- värdet, %
SCA	-15	1.402	27
AGA	-15	732	14
Volvo	-20	331	7
Handelsbanken	-11	323	6
Astra	- 3	318	6
PLM	+10	286	6
Ericsson	-12	282	6
Nisses	+11*	271	5
Bahco	+15	241	5
Skandia	+ 2	238	5
		4.424	87
övriga börsaktier	-	685	13
		5.109	100

* (Industrivärden erhöll 1986.12.30 en option att förvärva aktierna i Nisses, vilken utnyttjades 1987.12.14. Värdeutvecklingen för Nisses-posten har beräknats för hela året med utgångspunkt i optionspriset.)

Kretskort för centralprocessorn i Ericssons AXE-system.

Utdelningsintäkter

För AB Industrivärden som investmentbolag är mottagna utdelningar på aktier i börsbolag (och dotterbolag) skattefria om minst 80% av totalt erhållna utdelningsinkomster vidareutdelas till Industrivärdens aktieägare. Dotterbolagen Delus och Handus, som är förvaltningsbolag, är skattebefriade för mottagna utdelningar om 100% vidareutdelas till moderbolaget.

Börsaktieinnehaven gav under 1987 (jämfört med 1986) följande utdelningsintäkter

Mkr	1987	1986
moderbolaget	107	94
Delus	8	6
Handus	3	10
	118	110

1986 tillkom mycket stora värden på erhållna inköpsrätter, 70 Mkr, vilka helt saknat motsvarighet 1987.

Moderbolagets mottagna utdelningar från såväl börs- som dotterbolag redovisas på sidan 16.

Börsaktieförvaltningens resultat

För Industrivärdens aktieförvaltning gäller samma realisationsvinstskatteregler som för privatpersoner, d v s 40% av realisationsvinster på aktier skall tas upp till beskattning om innehavstiden överstiger två år och för kortare innehavstider beskattas 100% av vinsterna.

Det samlade resultatet för börsaktieförvaltningen 1987 (jämfört med 1986) blev

Mkr	1987	1986
utdelningsintäkter	118	110
värdet av erhållna inköpsrätter	0	70
vinster vid aktieförsäljningar, netto	328	267
räntor och förvaltningskostnader	-45	-19
skatt	0	-4
	401	424

Hindus

Hindus är rörelsedrivande med handel i aktier, optioner och andra börsnoterade värdepapper. Omsättningen steg till 332 (207) Mkr. Resultatet av värdepappershandeln blev 3 (7) Mkr. Finansiella intäkter och kostnader uppgick netto till -2 (-2) Mkr.

Optioner till SCA-anställda

Som största aktieägare i SCA har Industrivärden i december 1987 utfärdat köpoptioner i SCA-aktier till ett trettiotal ledande befattningshavare i SCA-koncernen i syfte att stimulera intresset för företaget och aktien. Vid utfärdandet av optionerna var kursen för SCA-aktier 230-235 kronor. Optionernas villkor är marknadsmässiga. De kan utnyttjas 1992.12.21, lösenkursen är 340 kr per aktie och det pris som erlagts 10 kr per option.

Börsaktieportföljen 1987.12.31

	Antal		Mkr		Andel, %, av		
	Industri- värden	Delus	Handus	Totalt	Marknads- värde	aktiekapital	röstetal
Verkstadsindustri							
Asea	A	207.000	67.500	274.500			
	B	18.000	7.500	25.500	300.000	83,8	0,5
Besam		60.600	8.400	69.000	10,7	4,6	4,6
Ericsson	A	840.000	70.000	910.000	282,1	2,4	24,2
Gunnebo		647.448	45.552	693.000	115,7	33,7	34,3
PLM	A	1.075.000		164.703	1.239.703		
	B			144.297	1.384.000	286,2	16,9
Volvo	A	904.000		200.000	1.104.000	331,2	1,4
					1.109,7		3,6
Skogsindustri							
SCA	A	5.410.441	263.920		5.674.361	1.401,6	9,4
							24,1
Kemisk industri							
AGA	A	4.337.000	73.000	640.000	5.050.000	732,3	10,6
Astra	A	1.395.800			1.395.800		
	B	279.200			279.200	1.675.000	317,7
							2,3
Fermenta	A	14.000.000			14.000.000	86,1	7,4
						1.136,1	37,1
Handelsföretag							
Bergman & Beving	B		417.000		417.000	33,4	5,3
							3,4
Banker och försäkringsbolag							
Handelsbanken		3.180.000	220.000		3.400.000	323,0	2,8
SE-Banken	B	212.000			212.000	26,9	0,2
Skandia		1.605.000	120.000		1.725.000	238,1	2,9
						588,0	60 röster
Förvaltningsbolag							
Argentus	A	69.168			69.168		
	B	121.295			121.295		
	C	372.937			372.937	563.400	70,4
	KVB	40.600			40.600	5,4	5,2
Bahco	A	316.125	61.875		378.000		
	B	743.375	181.125	132.900	1.057.400	1.435.400	241,1
						316,9	13,5
							30,8
Fastighets- och Byggföretag							
Nisses	A		313.005	313.005			
	B		419.995	419.995	733.000	271,2	18,3
Skanska	A		808.500		808.500	219,1	1,3
						490,3	8,1
Övriga							
Borås Wärfveri			100.000		100.000	8,8	5,7
PM	A		585.000		585.000	24,6	10,4
						33,4	20,0
Totalt							
Industrivärden KVB*			691.674		691.674	5.109,4	
						117,6	

* Förvärvade 1987.10.26 på termin.

(Kapital- och röstandelar är i förekommande fall beräknade efter full konvertering. Bland börsaktier har medtagits Fermenta- och PM-aktier, vilka noteras på den så kallade inofficiella listan.)

Dacke-koncernen

Mkr, där ej annat anges	1987	1986	1985
Omsättning	1.554	1.188	1.257
varav utanför Sverige, %	62	59	58
Resultat efter finansiella poster exkl minoritetsandelar	158	144	120
Totalt kapital	1.455	1.083	886
Räntabilitet före skatt på totalt kapital, %	15	17	17
Räntabilitet efter skatt på eget kapital, %	17	18	18
Investeringar*	137	80	41
Avskrivningar enligt plan	42	26	39
Antal anställda	1.957	1.416	1.229
varav utomlands	895	665	505

* exklusive tillgångar som tillkommit genom företagsförvärv

Koncernchef: **Sven Ohlsson**

Industrivärden-koncernen har under september 1987 utökat sin andel i det börsregistrerade bolaget AB Nils Dacke till 35% av kapitalet och 54% av rösttalet. Dacke konsolideras från och med verksamhetsåret 1987.

Antalet aktieägare i Dacke har under 1987 ökat till ca 4.000. 150.000 B-aktier har i poster om 100 aktier placerats på marknaden genom Industrivärden. Dacke noteras sedan slutet av 1987 på Stockholms fondbörs' A1-lista. Under 1987 har ett konvertibelt förlagslån om 50 Mkr tecknats av anställda i Dacke-koncernens svenska bolag.

Under 1987 har flera bolag tillkommit genom förvärv. Antalet anställda ökade med 547 till 2.150 och koncernens fakturering ökade med 31% till 1.554 (1.188) Mkr. Resultatet efter finansiella poster exklusive minoritetsandelar blev 158 (144) Mkr.

Dacke är en handels- och industrikoncern med verksamhet i flera branscher och med starkt internationell inriktning. Dackes affärsmålsättning är att vara ledande på de marknader som bearbetas. Verksamheten är uppdelad i fyra affärsområden.

Handel

I handelsrörelsen ingår ett antal självständiga företagsenheter i Sverige, Danmark och Finland med en gemensam affärsidé: import och marknadsföring av tekniska märkesvaror till den nordiska industrin. I affärsområdet ingår som dotterbolag det danska börsföretaget Bloch & Andresen.

Plastmaskiner

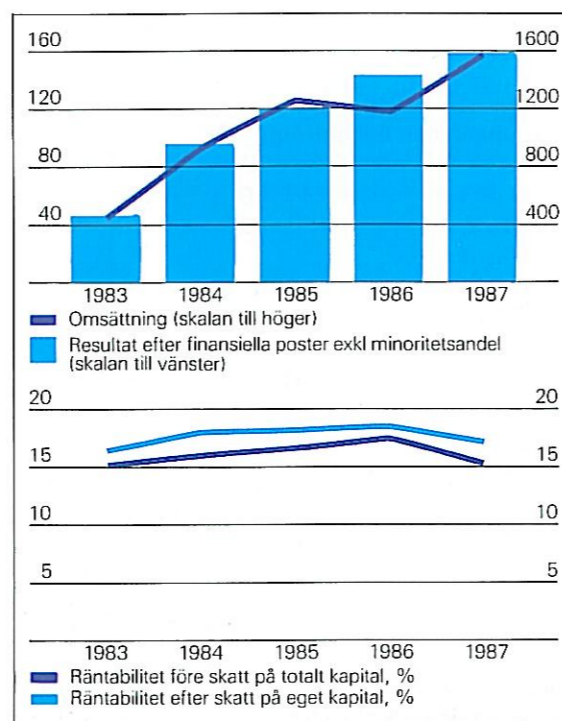
Inom affärsområdet Plastmaskiner har samlats bolag med utveckling, tillverkning och marknadsföring av utrustningar och system för plastråvaruindustrin och den plastbearbetande industrin som affärsidé. Gruppens företag har starka marknadspositioner inom sina respektive marknadssegment. Försäljningen utanför Sverige svarade 1987 för 98% av omsättningen. I början av året bestod affärsområdet av ett svenskt och ett västtyskt företag. Under året har tre västtyska bolag med en sammanlagd årsomsättning på 175 Mkr förvärvats. Förvärven har inte gett något resultatillskott under 1987.

Hydraulik

Företagen inom Dacke Hydraulik utvecklar, tillverkar och marknadsför system, produkter och komponenter inom hydraulik- och pneumatikområdet. Under 1987 har 51% av aktierna i Vageryds Hydraulik förvärvats varefter företaget ägs till 100%.

Industri

I affärsområdet Dacke Industri ingår ett antal sinsemellan olika, väletablerade verksamheter med goda positioner inom specifika marknadssegment. Under 1987 har Prestige, som tillverkar hushållsborstar, förvärvats. Flertalet företag inom affärsområdet har under året visat fortsatt god expansion.

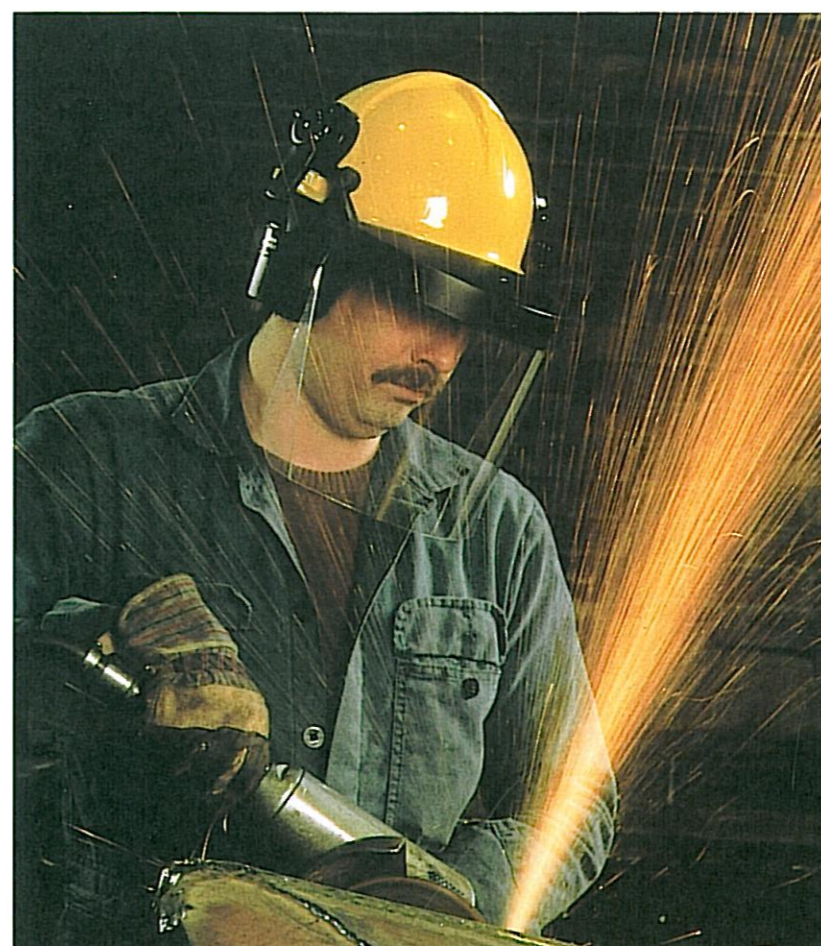
Bilsom-koncernen

Mkr, där ej annat anges	1987	1986	1985
Omsättning	201	174	157
varav utanför Sverige, %	94	90	90
Resultat efter finansiella poster	25	24	25
Totalt kapital	172	173	142
Räntabilitet före skatt på totalt kapital, %	16	17	21
Räntabilitet efter skatt på eget kapital, %	18	17	20
Investeringar	10	26	31
Avskrivningar enligt plan	11	9	7
Antal anställda	385	384	272
varav utomlands	188	192	88

VD: **Ralf Tschannen**

Bilsom är ett av världens ledande företag på marknaden för hörselskyddsprodukter med försäljning och service i ett 30-tal länder.

Verksamheten har successivt utvidgats till att omfatta även personlig skyddsutrustning för ögon och ansikte, till exempel andningskydd.

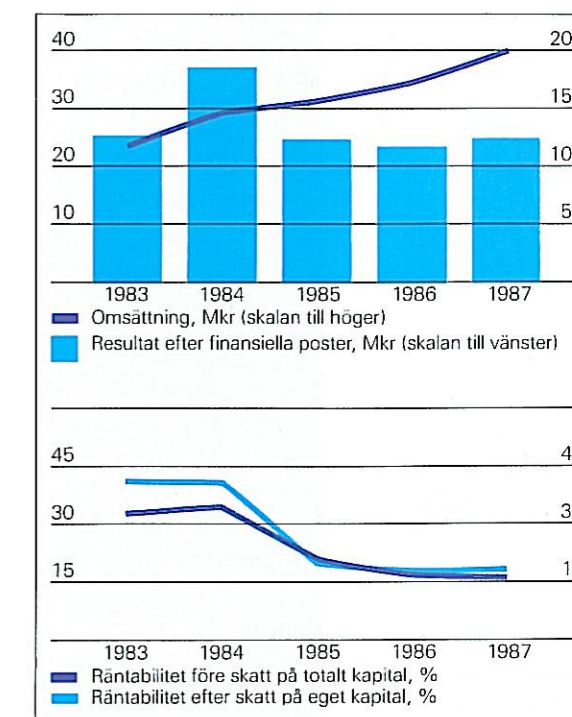

Ett annat av Bilsoms affärsområden är kommunikationselektronik, omfattande dels studiomikrofoner av mycket hög kvalitet, dels elektronikprodukter för kommunikation i bullermiljö. Det helägda dotterbolaget Milab International AB tillverkar och marknadsför dessa båda produktgrupper.

Bilsoms tredje affärsområde är inriktat på nya applikationer för produkter baserade på företagets specifika glasfiber.

Den positiva resultateffekten av företagsförvärv har under såväl 1986 som 1987 motverkats av en fallande dollarkurs samt flyttnings- och igångkörningskostnader för nya produktionsanläggningar. Resultatet efter finansiella poster blev 25 (24) Mkr.

Omsättningen ökade under 1987 med 15% till 201 (174) Mkr. Under året introducerades flera nya produkter inom arbetarskyddsområdet, bland annat en ny skumplastpropp.

Ecophon-koncernen

Inom dåvarande Gullfiber-koncernen startades verksamhet inom akustikområdet i slutet av 1960-talet. 1983 bolagiserades verksamheten och under 1986 namnändrades Gullfiber Akustik till Ecophon AB. Ecophon-koncernen har sedan 1985 till 100% ägts av Industrivärden.

Omsättningen uppgick 1987 till 246 (204) Mkr och resultatet efter finansiella poster till 20 (16) Mkr.

Vid årsskiftet 1987/88 träffades överenskommelse om försäljning av Ecophon-koncernen till den franska industrikoncernen Saint-Gobain, som även är ägare till Gullfiber. Försäljningen av Ecophon beräknas för Industrivärden-koncernen ge en realisationsvinst på ca 50 Mkr.

Svenska Kundfinans

Bolaget bedriver finansbolagsrörelse av begränsad omfattning. Under 1987 har den utestående fordringsstocken varierat mellan 25 och 130 Mkr. Resultatet för det gångna året blev tillfredsställande.

INDUS Innovation

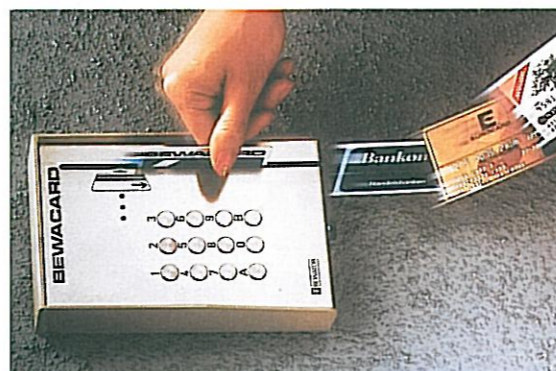
Idén med INDUS Innovation är att genom minoritetsandelar i små och medelstora företag med goda tillväxtpotentialer medverka till en långsiktig utveckling av dessa företag. Avkastningen på investeringarna erhålls normalt inte genom utdelning utan genom en långsiktig värdetillväxt. Denna realiseras i samband med att INDUS Innovation säljer sina aktieinnehav, vilket innebär att de bolag som INDUS Innovation engagerar sig i bör vara inriktade på marknadsintroduktion i någon form.

Avsikten är att INDUS Innovation högst skall gå in i ett tiotal företag. Hittills har sju investeringar genomförts för sammanlagt 23 Mkr.

De företag INDUS Innovation investerat i befinner sig i olika utvecklingsfaser. Flera av företagen har redan uppnått god lönsamhet.

INDUS Innovation har för närvarande engagemang i följande företag: Teknikinvest 44% (venture capital), Cosmotron 17% (tillverkning av hybridkretsar), INOR 44% (styr- och regler-teknik), Dustcontrol International 27% (luftrening), Bewator 25% (kodlås och porttelefoner), AXIS 14% (datakommunikation) och Mydata Automation 23% (monteringsrobotar).

INDUS Innovation redovisar för 1987 en mindre förlust till följd av att ett av Teknikinvests engagemang har avvecklats under året.

Fastighetsförvaltning

Fundament-koncernen

Mkr, där ej annat anges	1987	1986	1985
Hysesintäkter	80	60	56
Resultat efter avskrivningar	46	36	34
Finansiella poster, netto	-18	-14	-14
Resultat efter finansiella poster	28	22	21
Totalt kapital	500	238	244
Förvaltningsfastigheternas nettovärde	1.000	680	590
Räntabilitet före skatt på totalt kapital, %	14	17	16
Räntabilitet efter skatt på eget kapital, %			
- utan beaktande av värdeförändringar i förvaltningsfastigheter	29	19	21
- med beaktande av värdeförändringar i förvaltningsfastigheter	38	22	18
Antal anställda	6	6	6

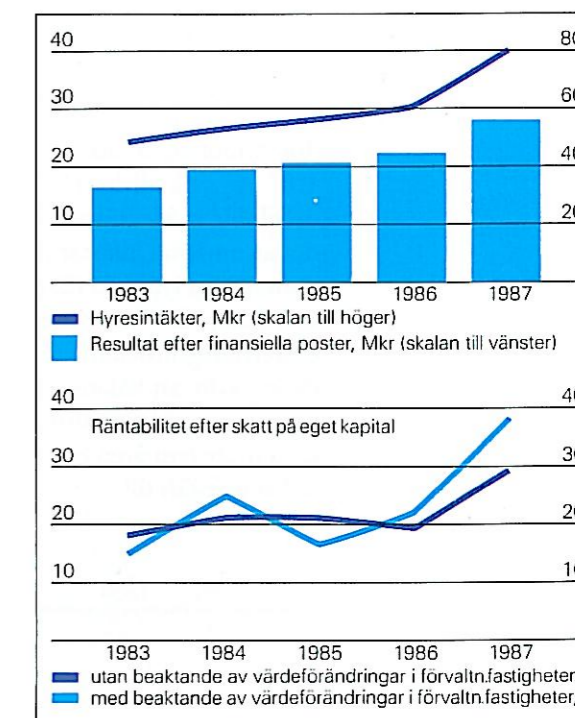
VD: Bertil Westin

Fundaments huvudinriktning är att äga och förvalta välbelägna kontors- och industrifastigheter av hög standard i storstadsregionerna och i expansiva landsortsstäder.

Fundament förvaltade per årsskiftet 1987/88 ett fastighetsbestånd som utgjordes av åtta större fastigheter om sammanlagt 140.000m² till 97% kommersiella lokaler. Fastigheterna är belägna i Stockholm, Solna, Södertälje samt Karlstad och inrymmer huvudsakligen kontors-, butiks- och hotellokalerna. En fastighet i Karlstad samt tre fastigheter i Stockholm med en sammanlagd yta av 33.400 m² förvärvades under 1987. I början av 1988 såldes fastigheten i Södertälje.

Fastighetsförvaltningens resultat efter finansiella poster, exklusive värdeförändring i fastighetsbeståndet, ökade 1987 till 28 (22) Mkr.

Fastigheternas sammanlagda marknadsvärde uppgick per 1987.12.31 enligt värdering till 1.350 Mkr. Efter avyttringen av Södertälje-fastigheten uppgår värdet till ca 1.200 Mkr.

Redogörelsen på sidorna 8–17 samt koncernens och moderbolagets resultat- och balansräkningar jämte finansieringsanalyser på sidorna 18–22 med kommentarer på sidorna 23–28 utgör styrelsens och verkställande direktörens årsredovisning för Industrivärden-koncernens verksamhet under 1987. Vid jämförelser mellan 1987 och tidigare år måste följande förändringar i koncernens sammansättning beaktas: JM- och Gullfiber-koncernerna ingick i Industrivärden-koncernen till och med 1985; 1986 redovisades JM som

intressebolag; från och med 1987 ingår Dacke-koncernen i Industrivärden-koncernen.

Koncernens omsättning uppgick till 2.420 (672) Mkr. Resultatet efter finansiella poster blev 520 (503) Mkr och efter extraordinära poster var resultatet 513 (461) Mkr.

Medelantalet anställda i koncernen var 2.615 (719). Lönerna och ersättningar redovisas i not 25 i bokslutskommentaren.

Moderbolagets mottagna utdelningar

Som investmentbolag åtnjuter Industrivärden skattefrihet på mottagna utdelningar från såväl börsaktier som aktier i dotterbolag under förutsättning att minst 80% av dessa vidareutdelas. Industrivärdens utdelning till aktieägarna är därför i hög grad beroende av storleken på mottagna utdelningar. För att utnyttja skattefördelen vidareutdelas vanligen 80% eller något mer av moderbolagets mottagna utdelningar.

Totalt mottagna utdelningar i moderbolaget 1987 uppgick till 180 (180) Mkr. Därav utgjorde utdelningar från börsaktier 107 (94) Mkr och värdet av erhållna inköpsrätter 0 (58) Mkr. Från dotterbolag lyftes 73 (28) Mkr. Den stora ökningen i uttag från dotterbolag förklaras av, att dotterbolagsutdelningar minimerades föregående år i syfte att balansera de stora inköpsrättsvärden av engångsnatur som då erhöles. Under de senaste fem åren har utdelningar från dotterbolag uppgått till

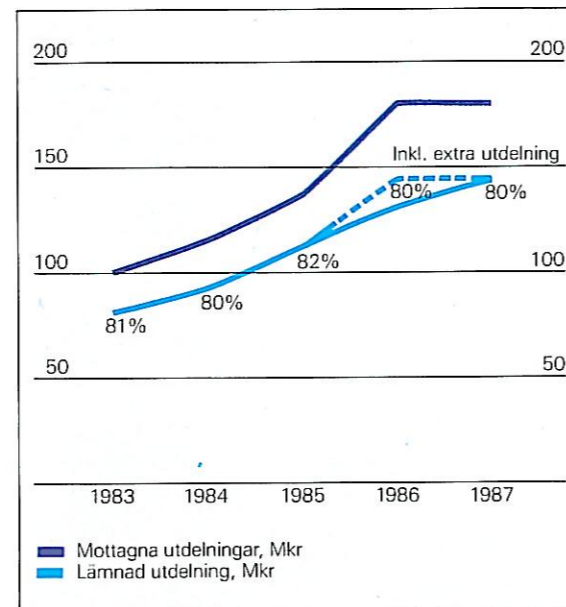
	1983	1984	1985	1986	1987
Mkr	33	44	41	28	73

Sedan 1983 har moderbolagets utdelning till aktieägarna legat på eller strax över 80% av mottagna utdelningar, vilket åskådliggörs i nedanstående diagram (för 1987 visas styrelsens förslag).

Industrivärden-koncernens fria vinstmedel ökade under det gångna året med 256 Mkr. I moder-

bolaget samt de börsaktieförvaltande dotterbolagen finns för närvarande utdelningsbart eget kapital om drygt 1 miljard kronor, till största delen vinster på aktieinnehav som realiserats under tidigare år och inte utdelats. Dessa disponibla vinstmedel förstärker i hög grad den samlade utdelningskapaciteten och förmågan att ge Industrivärdens aktieägare en fortsatt jämn och god utdelningstillväxt. Under den senaste femårsperioden har tillväxten varit i genomsnitt 16,0% per år.

Styrelsens förslag till utdelning för 1987 redovisas på följande sida.

Koncernens fria egna kapital uppgår till 1.372,6 Mkr. Härav åtgår för avsättning till bundna fonder 0,2 Mkr.

Till bolagsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	594,7 Mkr
Årets resultat	393,2 Mkr
	<u>987,9 Mkr</u>

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

Till aktieägarna utdelas 5:25 kronor per aktie, sammanlagt	144,0 Mkr
I ny räkning överföres	843,9 Mkr
	<u>987,9 Mkr</u>

Stockholm den 21 mars 1988

Tore Browaldh
Per Lindberg
Bo Rydin

Stig Ramel
Anders Wall

Börje Rudewald
Jan Wallander

Kjell Brändström
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 7 april 1988

Bertil Edlund
Auktoriserad revisor

Sigvard Heurlin
Auktoriserad revisor

Koncernresultaträkningar

Mkr	Not	1987	1986	1985
Aktieförvaltning				
Utdelningsintäkter		117,9	180,2	115,4
Vinster vid aktieförsäljningar (netto)		327,8	267,6	85,4
Resultat värdepappershandel		3,5	6,7	4,9
Förvaltningskostnader		<u>-13,8</u>	<u>-10,5</u>	<u>-6,2</u>
		435,4	444,0	199,5
Fastighetsförvaltning				
Intäkter		79,8	60,5	308,3
Rörelsekostnader		-28,3	-19,0	-88,3
Avskrivningar enligt plan	2	<u>-6,8</u>	<u>-5,0</u>	<u>-20,5</u>
		44,7	36,5	199,5
Industrirörelse				
Fakturerad försäljning	1	2.001,3	398,0	3.213,0
Övriga rörelseintäkter		6,9	6,2	5,7
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader		-1.722,3	-370,5	-3.020,5
Avskrivningar enligt plan	2	<u>-66,0</u>	<u>-20,9</u>	<u>-73,9</u>
		219,9	12,8	124,3
Rörelseresultat efter avskrivningar		700,0	493,3	523,3
Andel i JM:s icke utdelade resultat		—	25,3	—
Finansiella intäkter och kostnader				
Ränteintäkter		80,2	42,7	90,1
Räntekostnader	3	-139,8	-58,2	-202,2
Kursvinster		—	-58,2	4,1
		<u>-139,8</u>	<u>-58,2</u>	<u>-198,1</u>
Resultat efter finansiella poster		640,4	503,1	415,3
Minoritetsandel av resultat efter finansiella poster		-120,1	—	-105,1
Resultat efter finansiella poster och minoritetsandel		520,3	503,1	310,2
Extraordinära intäkter och kostnader				
Vinst vid försäljning av dotterbolagsaktier (netto)		—	—	132,9
Extraordinära poster (netto)	5	<u>-6,8</u>	<u>-42,2</u>	<u>-37,4</u>
		-6,8	-42,2	-37,4
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, exkl minoritetsandel	4	513,5	460,9	405,7
Bokslutsdispositioner	6	<u>-4,4</u>	<u>144,9</u>	<u>23,7</u>
		509,1	605,8	429,4
Resultat före skatt		509,1	605,8	429,4
Skatt	7	<u>-56,3</u>	<u>-63,6</u>	<u>-74,4</u>
		452,8	542,2	355,0
Årets resultat		452,8	542,2	355,0

Koncernbalansräkningar

Mkr	Not	1987.12.31	1986.12.31	1985.12.31
Tillgångar				
Omsättningstillgångar:				
Kassa och bank		180,4	74,5	171,3
Kortfristiga placeringar		164,0	124,3	316,0
Utlåning i finansbolagsrörelse		26,4	131,7	—
Kundfordringar	8	354,9	73,6	594,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		38,1	42,2	16,0
Övriga fordringar	9	193,7	182,7	151,9
Varulager	10	<u>486,1</u>	<u>96,3</u>	<u>158,4</u>
Summa omsättningstillgångar		1.443,6	725,3	1.407,6
Omsättningsfastigheter				
Omsättningsfastigheter	11	185,9	—	1.624,3
Spärrkonton hos Riksbanken	12	30,5	11,5	82,7
Anläggningstillgångar:				
Aktier och andelar	13	2.210,3	2.347,4	1.296,0
Långfristiga fordringar		17,7	1,7	105,7
Pågående nyanläggningar		57,4	13,5	38,5
Maskiner och inventarier	14	254,1	74,2	264,0
Byggnader	15	509,4	271,0	388,9
Mark och övrig fast egendom	16	<u>97,4</u>	<u>38,4</u>	<u>51,3</u>
Summa anläggningstillgångar		3.146,3	2.746,2	2.144,4
Summa tillgångar		4.806,3	3.483,0	5.259,0
Skulder och eget kapital				
Kortfristiga skulder:				
Leverantörsskulder		206,0	35,2	316,6
Skatteskuld		50,4	13,9	69,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		147,4	45,7	309,9
Övriga kortfristiga skulder	17	850,9	917,1	161,2
Pågående arbeten, (netto)	18	—	—	123,8
Summa kortfristiga skulder		1.254,7	1.011,9	980,8
Långfristiga skulder:				
Obligations- och förlagslån	19	230,5	180,5	250,6
Konverteringslån		—	—	5,4
Övriga långfristiga skulder	20	<u>856,8</u>	<u>304,4</u>	<u>1.684,8</u>
Summa långfristiga skulder		1.087,3	484,9	1.940,8
Minoritetsandel av:				
Obeskattade reserver	21	111,4	—	287,1
Beskattat kapital		<u>282,2</u>	—	<u>330,1</u>
Summa minoritetsandel		393,6	—	617,2
Obeskattade reserver	21	32,6	27,3	214,3
Eget kapital				
Bundet eget kapital:				
Aktiekapital		548,7	545,5	544,4
Bundna fonder		114,0	296,4	247,8
Omräkningsdifferens		2,8	—	—
		<u>665,5</u>	<u>841,9</u>	<u>792,2</u>
Fritt eget kapital:				
Fria reserver		923,6	574,8	358,7
Koncernens årsvinst		452,8	542,2	355,0
Omräkningsdifferens		<u>-3,8</u>	—	—
		1.372,6	1.117,0	713,7
Summa eget kapital		2.038,1	1.958,9	1.505,9
Summa skulder och eget kapital		4.806,3	3.483,0	5.259,0
Ställda panter				
Ställda panter	23	819,8	618,3	1.622,7
Ansvarsförbindelser	24	201,2	91,6	313,5

Moderbolagets resultaträkningar

Mkr	1987	1986	1985
Utdelningsintäkter från dotterbolag	73,1	28,1	41,0
börsregistrerade bolag*	107,3	180,4	136,1
Vinster vid aktieförsäljningar, (netto)	235,6	151,9	186,0
Ränteintäkter från dotterbolag	33,7	12,0	22,9
övriga	5,8	9,5	12,3
Räntekostnader till dotterbolag	-0,4	-3,8	-17,3
övriga	-49,7	-14,9	-14,1
Förvaltningskostnader	-8,2	-3,0	-3,5
Resultat efter räntor och förvaltningskostnader	397,2	365,8	253,9
Extraordinära kostnader	-4,0	-	-
Resultat före skatt	393,2	365,8	253,9
Skatt	-	-	-1,5
Årets resultat	393,2	365,8	252,4
* varav inköpsrättsvärden	0	57,5	13,8

Moderbolagets balansräkningar

Mkr	Not	1987.12.31	1986.12.31	1985.12.31
Tillgångar				
Omsättningstillgångar:				
Kassa och bank		5,8	1,8	30,0
Kortfristiga placeringar		-	-	120,5
Fordringar på dotterbolag		194,8	490,7	8,6
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		10,7	26,5	1,6
Skattefordran		-	-	2,4
Övriga fordringar		0,1	7,4	17,5
Summa omsättningstillgångar		211,4	526,4	180,6
Anläggningstillgångar:				
Aktier i				
dotterbolag	13	151,5	151,4	164,7
börsregistrerade bolag		1.470,0	1.066,9	1.064,0
övriga bolag		191,7	-	-
Långfristiga fordringar på dotterbolag		153,5	153,5	140,2
Maskiner och inventarier	14	-	0,5	0,1
Summa anläggningstillgångar		1.966,7	1.372,3	1.369,0
Summa tillgångar		2.178,1	1.898,7	1.549,6
Skulder och eget kapital				
Kortfristiga skulder:				
Skulder till dotterbolag		10,5	42,4	205,8
Upplupna kostnader		4,3	5,0	5,2
Skatteskuld		1,0	1,6	-
Övriga kortfristiga skulder		203,1	272,3	11,3
Summa kortfristiga skulder		218,9	321,3	222,3
Långfristiga skulder:				
Skulder till dotterbolag		125,2	0,1	0,1
Avsatt till pensioner		6,3	2,4	2,4
Konverteringslån		-	-	5,4
Obligationslån	19	180,5	180,5	180,5
Summa långfristiga skulder		312,0	183,0	188,4
Eget kapital				
Bundet eget kapital:				
Aktiekapital	22	548,7	545,5	544,4
Reservfond		110,6	110,2	108,5
Fritt eget kapital:				
Fria reserver		594,7	372,9	233,6
Årets vinst		393,2	365,8	252,4
Summa eget kapital		1.647,2	1.394,4	1.138,9
Summa skulder och eget kapital		2.178,1	1.898,7	1.549,6
Ställda pantar				
Aktier		2,1	2,1	2,1
Ansvarsförbindelser				
Borgens- och ansvarsförbindelser				
Dotterbolag		159,3	320,9	51,2
Övriga		1,6	23,1	3,2
Kapitalvärde av pensionsåtagande utöver avsatt belopp		-	4,7	3,6

Mkr	Koncernen			Moderbolaget		
	1987	1986	1985	1987	1986	1985
Tillförda medel						
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt (exkl. minoritetens andel)	513,5	460,9	405,7	393,2	365,8	253,9
av- och nedskrivningar som belastat detta resultat (+)	+80,7	+25,9	+136,4	—	—	—
realisationsvinst på sålda anläggningstillgångar (-)	-343,7	-241,9	-85,4	-235,6	-186,0	-117,5
skatt (-) exkl. minoritetens andel	-56,3	-63,6	-74,4	—	—	-1,5
insättning (-) på spärrkonto för investeringsfond eller motsvarande	-19,0	-6,8	-82,1	—	—	—
Från årets verksamhet internt tillförda medel	175,2	174,5	300,2	157,6	179,8	134,9
Förändring av rörelsekapital (exkl. likvida medel)						
minskning (+)/ökning (-) av varulager, pågående arbeten och omsättningsfastigheter	-575,7	+29,8	-167,1	—	—	—
minskning (+)/ökning (-) av kortfristiga fordringar	-182,9	-147,9	-79,2	+319,0	-494,5	-5,4
minskning (-)/ökning (+) av kortfristiga skulder och lån i omsättningsfastigheter	+242,8	+652,4	+262,6	-102,4	+99,0	+73,1
Förändring av rörelsekapital	-515,8	534,3	16,3	216,6	-395,5	67,7
Finansiering från årets verksamhet	-340,6	708,8	316,5	374,2	-215,7	202,6
Försäljning av aktier m m	1.907,0	1.000,2	342,6	726,8	598,5	455,6
Försäljning av anläggningstillgångar	57,1	146,9	—	0,5	—	—
Minskning av långfristiga fordringar	—	14,9	—	—	—	0,6
Ökning av koncernens egna kapital genom nyemission och konvertering	3,6	1,4	2,8	3,6	1,4	2,8
Ökning av långfristiga skulder samt minoritetsintresse	1.070,9	—	37,6	129,0	—	—
Summa tillförda medel	<u>2.698,0</u>	<u>1.872,2</u>	<u>699,5</u>	<u>1.234,1</u>	<u>384,2</u>	<u>661,6</u>
Använda medel						
Investeringar i mark, byggnader, maskiner och inventarier (netto)	948,7	83,0	168,6	—	0,4	0,1
Investeringar i aktier m m	1.443,7	1.601,3	487,5	1.086,1	402,1	513,3
Ökning av långfristiga fordringar	16,0	—	23,4	—	13,3	—
Minskning av långfristiga skulder	—	268,7	—	—	5,4	3,5
Utdelning till aktieägare	144,0	111,7	92,3	144,0	111,7	92,3
Minskning av eget kapital p g a ändrad koncernstruktur	—	—	7,6	—	—	—
Summa använda medel	<u>2.552,4</u>	<u>2.064,7</u>	<u>779,4</u>	<u>1.230,1</u>	<u>532,9</u>	<u>609,2</u>
Förändring av likvida medel och korta placeringar	+145,6	-192,5	-79,9	+4,0	-148,7	+52,4

Definitioner

Räntabilitet efter skatt på eget kapital beräknas på genomsnittet varje år av ingående och utgående beskattat eget kapital (med årets resultat inräknat) samt 50% av obeskattade reserver. Resultatmättet utgörs av resultatet efter avskrivningar enligt plan samt finansiella poster med avdrag för dels i resultaträkningen redovisad skattekostnad, dels en skattekostnad beräknad som 50% av nettot av skattepåverkande, normala bokslutsdispositioner. Förekommer skattepåverkande extraordinära poster, elimineras deras inverkan på den redovisade skattekostnaden.

Räntabilitet efter skatt på eget kapital med beaktande av fastigheters värdeförändring beräknas som ovan beskrivits med tillägg till det egna kapitalet av skillnaden mellan marknadsvärden för förvaltningsfastigheter enligt extern värdering och deras bokförda värden minskad med en latent skatteskuld om 25%. Resultatet har justerats med årets förändring i den sålunda beräknade dolda reserven.

Räntabilitet före skatt på totalt kapital beräknas på genomsnittet varje år av ingående och utgående totalt kapital. Resultatet efter avskrivningar enligt plan och finansiella intäkter, men före finansiella kostnader, divideras med detta kapitalmätt.

Vinstmarginal beräknas som resultatet efter avskrivningar enligt plan och finansiella intäkter, men före finansiella kostnader, dividerat med fakturerad försäljning.

Kapitalomsättningshastighet beräknas som fakturerad försäljning dividerad med genomsnittet av ingående och utgående totalt kapital.

Räntetäckningsgrad beräknas som resultatet efter avskrivningar enligt plan och finansiella intäkter samt andra finansiella kostnader än räntekostnader dividerat med räntekostnader.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar, förutom moderbolaget, samtliga bolag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har mer än 50% av rösttalet. AB Nils Dacke med dotterföretag ingår från och med 1987 i Industrivärden-koncernen. Förvärvet av röstmajoriteten skedde successivt under 1986 och 1987.

Koncernens balansräkning upprättas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att moderbolagets anskaffningsvärdet för aktier i dotterbolag elimineras mot dotterbolagets vid förvärvstillfället redovisade egna kapital inkl. obeskattade reserver med avdrag för beräknad skatt 50%. Denna latent skatt redovisas bland långfristiga skulder. Endast resultat som uppkommit efter förvärvstidpunkten ingår således i koncernens egna kapital eller obeskattade reserver.

I de fall anskaffningsvärdet för aktier i dotterbolag överstiger det förvärvade egna kapitalet enligt ovan har mellanskillnaden (övervärdet) fördelats på fastigheter och goodwill. Övervärden på fastigheter avskrivs enligt plan.

För goodwill tillämpas i Industrivärden-koncernen från och med 1987 direktavskrivning mot koncernens fria egna kapital.

I den mån balanserade goodwill-värden förekommer i dotterföretagens balansräkningar elimineras dessa på motsvarande sätt vid upprättandet av koncernbalansräkningen. Därvid justeras även beräknad latent skatt i förvärvade obeskattade reserver till 50% i de fall annan värdering skett i dotterföretag.

Omräkning av utländska dotterföretag

Vid omräkning av utländska dotterföretags tillgångar och skulder till svensk valuta har Industrivärden-koncernen 1987 övergått från den så kallade monetära/icke monetära metoden till omräkning av utländska dotterföretags tillgångar, skulder och eget kapital efter balansdagens valutakurser i enlighet med FAR's utkast till rekommendation. Effekten av denna förändring på koncernens egna kapital är obetydlig.

Redovisning av intressebolag

Koncernens andel i intressebolaget JM Byggnads och Fastighets AB (koncernen) redovisades 1986 enligt den så kallade kapitalandelsmetoden. Industrivärden's andel i intressebolagets årsresultat tillfördes koncernresultatet (efter avdrag för under året mottagen utdelning) som "icke utdelad resultatandel". Efter avdrag för den redovisade skattekostnaden och 50% av bokslutsdispositionerna i intressebolaget ökades värdet på koncernens kapitalandel därmed.

Vinster vid aktieförsäljningar har i resultatredovisningen omgrupperats till Aktieförvaltning.

Värderingsprinciperna i övrigt, vilka är oförändrade sedan föregående år, anges i respektive not nedan.

Noter

Belopp i Mkr där ej annat anges.

Not 1. Fakturerad försäljning

I beloppet ingick 1985 entreprenadverksamhet i JM med under året resultatavräknade projekt.

Not 2. Avskrivningar

Avskrivningar på maskiners och inventariers anskaffningsvärden har gjorts enligt plan. Avskrivningssatserna har baserats på beräknade ekonomiska livslängder. Anläggningsfastigheter har i regel avskrivits med skattemässigt högsta tillåtna belopp. Så kallad primäravskrivning hänförs till avskrivningar utöver plan. Följande avskrivningssatser har tillämpats vid beräkningen av avskrivningar enligt plan.

	Avskrivningssatser	
Omsättningsfastigheter	1,50%	
Maskiner och inventarier	10,00 – 20,00%	
Förvaltningsfastigheter för uthyrning	1,50%	
Övriga byggnader	1,50 – 5,00%	
Mark och övrig fast egendom	0 – 3,75%	

Avskrivningsbeloppen för olika tillgångsposter respektive år redovisas nedan.

1987	Avskrivning enl. plan		Skilln. mellan bokf. avskrivn. och avskrivn. enl. plan
	Fastighetsförvaltning	Rörelsen i övrigt	
Maskiner och inventarier	0,6	51,3	-0,9
Förvaltningsfastigheter för uthyrning	6,2	—	6,3
Övriga byggnader	—	14,0	—
Mark och övrig fast egendom	—	0,7	-0,1
Summa	6,8	66,0	5,3

1986	Avskrivning enl. plan		Skilln. mellan bokf. avskrivn. och avskrivn. enl. plan
	Fastighetsförvaltning	Rörelsen i övrigt	
Maskiner och inventarier	0,4	13,9	11,3
Goodwill	—	0,5	—
Förvaltningsfastigheter för uthyrning	4,6	—	—
Övriga byggnader	—	6,3	—
Mark och övrig fast egendom	—	0,2	0,1
Summa	5,0	20,9	11,4

1985	Avskrivning enl. plan		Skilln. mellan bokf. avskrivn. och avskrivn. enl. plan
	Fastighetsförvaltning	Rörelsen i övrigt	
Omsättningsfastigheter	15,6	—	—
Maskiner och inventarier	0,1	62,8	12,2
Goodwill	—	0,6	—
Förvaltningsfastigheter för uthyrning	4,8	—	—
Övriga byggnader	—	9,4	-23,4
Mark och övrig fast egendom	—	1,1	-7,1
Summa	20,5	73,9	-18,3

Not 3. Räntekostnader

	1987	1986	1985
Fastighetsförvaltning	21,3	17,3	124,5
Exploateringsfastigheter	—	—	8,4
Konverteringslån	—	0,3	0,4
Obligationslån	12,6	12,6	12,6
Övrig rörelse	105,9	28,0	56,3
Summa	139,8	58,2	202,2

Not 4. Minoritetens andel

Minoritetsaktieägarnas andel avsåg 1985 innehav i Gullfiber- och JM-koncernerna och avser 1987 innehav i Dackekoncernen där minoritetsandelen utgör 66,1%. Minoritetsandelen 1985 utgjorde 41,1% i Gullfiber och 67,5% i JM.

1987	Minoritetens andel	Koncernens andel	Total andel
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	123,5	513,5	637,0
Årets vinst	52,8	452,8	505,6
Obeskattade reserver	111,4	32,6	144,0
Beskattat eget kapital	282,2	2.038,1	2.320,3

1985	Minoritetens andel	Koncernens andel	Total andel
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	92,5	405,7	498,2
Årets vinst	47,9	355,0	402,9
Obeskattade reserver	287,1	214,3	501,4
Beskattat eget kapital	330,1	1.505,9	1.836,0

Not 5. Extraordinära intäkter och kostnader

	1987	1986	1985
Extraordinära intäkter	13,7	—	8,1
därav minoritetsandel	-3,4	—	—
	10,3	—	8,1
Extraordinära kostnader			
Extra avskrivning på maskiner och inventarier avseende nedlagd fabrik	—	—	-41,9
Kostnader i samband med överlåtelse			
av utvecklingsprojekt	—	-37,3	—
av dotterbolagsaktier	-4,3	—	—
Pensionsavsättning	-12,8	—	—
Övrigt	—	-4,9	-16,2
Därav minoritetsandel	—	—	12,6
Summa	-6,8	-42,2	-37,4

Not 6. Bokslutsdispositioner

	1987	1986	1985
Förändring av reserver i omsättningsfastigheter, pågående arbeten, varulager	-3,9	6,3	19,6
Avsättning till/upplösning av resultatutjämningsfond	-1,9	16,4	—
Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan	-5,3	60,9	5,1
lanspråktaget belopp från investerings-, vinst- och förnyelsefond	—	1,1	—
Upplösning av/avsättning till allmänna investeringsfonder	—	50,6	-0,1
särskilda investeringsfonder	7,1	9,0	1,1
förnyelsefond	-0,4	0,6	-2,0
Summa	-4,4	144,9	23,7

Beträffande skillnaden 1986 mellan ovanstående bokslutsdispositioner och förändring av obeskattade reserver se Not 21. Upplösningarna var i huvudsak hänförliga till sålda dotterbolag och anläggningar.

Not 7. Skatt

I skattekostnaden ingår följande belopp respektive år.

	1987	1986	1985
Bolagsskatt	50,3	6,0	45,1
Vinstdelningsskatt	6,0	2,5	16,8
Skatt på resultatandel i intressebolag	—	13,1	—
Fastighetsskatt	—	—	12,5
Latent skatt på obeskattade reserver i sålda bolag	—	42,0	—
Summa	56,3	63,6	74,4

Not 8. Kundfordringar

Avsättning för förlustrisker har skett efter individuell prövning. I kundfordringar ingår även växelfordringar med 0,9 Mkr 1987 och med 1,0 Mkr 1985.

Not 9. Övriga fordringar

I "Övriga fordringar" ingår följande lånefordringar i dotterbolag för vilka uppgiftsskyldighet föreligger.

Tkr	1987	1986	1985
Lån till styrelseledamot i moderbolaget	350	370	390
Övriga lån till ett sammanlagt belopp av	20	30	34
Summa	370	400	424

Lånet på 350 tkr är lämnat före ikraftträdandet av förbudet mot lån till bolaget närstående personer. Övriga engagemang har ingåtts med stöd av länsstyrelsens dispens.

Not 10. Varulager

Koncernens varulager är värderat enligt lägsta värdets princip.

Erforderligt avdrag har gjorts för inkurans.

I varulagret ingår aktier och andra värdepapper som innehas av AB Hindus med 31,1 Mkr (1986 40,1, 1985 3,3).

Not 11. Omsättningsfastigheter

	1987	1986	1985
Förvaltningsfastigheter	185,9	—	1.321,8
Förvaltningsfastigheter under uppförande	—	—	93,4
Tomtmark och exploateringsfastigheter	—	—	187,2
Aktier och andelar i fastighetsförvaltande bolag	—	—	21,9
Summa	185,9	—	1.624,3

Fastigheter som tillförts koncernen genom företagsförvärv har upptagits till koncernens anskaffningskostnad.

Omsättningsfastigheternas bokförda värde överstiger ej verkligt värde.

Not 12. Spärrkonton hos Riksbanken

	1987	1986	1985
För investeringsfonder	25,3	9,0	82,7
För förnyelsefonder	5,2	2,5	—
Summa	30,5	11,5	82,7

Not 13. **Aktier och andelar 1987.12.31****Moderbolaget**

Aktier i dotterbolag	Antal	Nominellt värde	Bokfört värde
Förvaltnings AB Delus	150.000	15,0	24,7
AB Handus	20.000	20,0	110,0
AB Hindus	10.000	1,0	—
AB Inductus	100.000	10,0	16,6
Övriga		0,2	0,2
Summa			151,5

Koncernen

Av koncernens bokförda värde på aktier och andelar utgjorde 1.942,3 Mkr (1986 2.227,7 varav i intressebolag 485,9, 1985 1.250,5 Mkr) börsnoterade aktier. Förteckning med lagstadgad specifikation av bland annat nominellt och bokfört värde för varje aktiepost har bifogats den till Patent- och Registreringsverket insända årsredovisningen och kan erhållas efter hänvändelse till bolaget. Detsamma gäller koncernens övriga innehav av aktier och andelar samt uppgifter avseende tidigare år.

Not 14. **Maskiner och inventarier**

	Koncernen			Moderbolaget	
	1987	1986	1985	1986	1985
Anskaffningsvärde	559,5	208,4	677,0	0,6	0,1
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-305,4	-134,2	-413,0	-0,1	—
I balansräkningen redovisat planenligt restvärde	254,1	74,2	264,0	0,5	0,1
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	-10,4	-11,3	-138,2	—	—
Bokfört nettovärde	243,7	62,9	125,8	0,5	0,1

I bokfört nettovärde 1986 ingick goodwill med 1,6 Mkr (1985 2,2). Patent ingår 1987 med 15,9 Mkr (1986 5,0, 1985 —).

Not 15. **Byggnader**

Koncernen	Förvaltningsfastigheter för uthyrning		
	1987	1986	1985
Anskaffningsvärde	275,4	190,9	190,9
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-46,9	-41,4	-37,3
	228,5	149,5	153,6
Oavskrivet belopp av uppskrivningar	23,9	24,5	25,0
I balansräkningen redovisat planenligt restvärde	252,4	174,0	178,6
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	-9,1	-2,8	-2,8
Bokfört nettovärde	243,3	171,2	175,8
Taxeringsvärde	195,9	176,0	175,1

Koncernen	Övriga byggnader		
	1987	1986	1985
Anskaffningsvärde	301,8	155,6	307,3
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-44,8	-58,6	-97,0
	257,0	97,0	210,3

I balansräkningen redovisat planenligt restvärde	257,0	97,0	210,3
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	—	—	-8,4
Bokfört nettovärde	257,0	97,0	201,9
Taxeringsvärde	113,0	168,1	254,5

Koncernen	Summa byggnader		
	1987	1986	1985
Anskaffningsvärde	577,2	346,5	498,2
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-91,7	-100,0	-134,3
	485,5	246,5	363,9

Oavskrivet belopp av uppskrivningar	23,9	24,5	25,0
I balansräkningen redovisat planenligt restvärde	509,4	271,0	388,9
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	-9,1	-2,8	-11,2
Bokfört nettovärde	500,3	268,2	377,7
Taxeringsvärde	308,9	344,1	429,6

I taxeringsvärdena ingår vissa maskiner och inventarier (industritillbehör).

Not 16. **Mark och övrig fast egendom**

Koncernen	1987	1986	1985
Anskaffningsvärde	90,5	36,5	57,6
Akkumulerade av- och nedskrivningar	-2,1	-7,1	-15,3
	88,4	29,4	42,3
Oavskrivet belopp av uppskrivningar	9,0	9,0	9,0
I balansräkningen redovisat planenligt restvärde	97,4	38,4	51,3
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	—	-0,1	-0,9
Bokfört nettovärde	97,4	38,3	50,4
Taxeringsvärde	44,0	33,5	58,0

Not 17. **Övriga kortfristiga skulder**

Häri ingick för 1985 garantiavsättningar motsvarande beräknade garantikostnader för resultatavräknade projekt, för vilka garantitiden ej utgått, 17,7 Mkr.

Not 18. **Pågående arbeten, netto**

	1987	1986	1985
Fakturering	—	—	887,7
Nedlagda kostnader	—	—	-763,9
Summa	—	—	123,8

I nedlagda kostnader för pågående entreprenadarbeten ingick till respektive objekt direkt hänförliga kostnader. Kostnaden för administration ingick ej. I faktureringssumman ingick förskott.

Not 19. **Obligations- och förlagslån**

	1987	1986	1985
Obligationslån	180,5	180,5	239,2
Förlagslån	50,0	—	11,4
Summa	230,5	180,5	250,6

AB Industrivärden utgav 1984 ett 7%-igt obligationslån på 180,5 Mkr med avskiljbara optionsrätter. Lånet förfaller till betalning 1991.08.28. Obligationernas nominella värde är 200 kronor. Röntan utbetalas halvårsvis den 28 februari och 28 augusti genom VPC. Market-maker är Handelsbanken. Beträffande de med lånet förenade optionsrätterna, se sidan 30.

Under 1987 har genom att optionsrätter utnyttjats 2.226 nya aktier utgivits.

1987 utgavs i AB Nils Dacke ett konvertibelt förlagslån om 50 Mkr riktat till anställda i koncernens svenska bolag. Lånet löper med ränta 2% över diskonto och förfaller till betalning den 15 mars 1993.

Not 20. **Övriga långfristiga skulder**

	1987	1986	1985
Checkräkningskredit (beviljat belopp 168, 96 resp 96)	37,4	5,3	19,2
Avsatt till pensioner	150,9	69,3	173,4
Lån i omsättningsfastigheter	57,0	—	986,9
Andra långfristiga skulder	611,5	229,8	505,3
Summa	856,8	304,4	1.684,8

Moderbolaget har inga fordringar eller skulder i utländsk valuta. I dotterbolagen har sådana fordringar och skulder omräknats efter balansdagens kurs varvid realiserade kursvinster kvittats mot realiserade kursförluster. Överskjutande realiserad kursvinst ingår i posten "Övriga kortfristiga skulder". Kursdifferenser på lån, tagna för förvärv av utländska bolag, har i enlighet med FAR's utkast till rekommendation utjämnats mot motsvarande omräkningsdifferenser i det förvärvade företagets kapital och reserver.

Belopp avsatt till pensioner är lika med den försäkrings-tekniskt beräknade skulden. Föregående år fanns en icke skuldförd del på 10,6 Mkr, som redovisades under ansvarsförbindelser. I pensionsskulden ingår 1987 PRI-pensioner med 98,0 Mkr (1986 63,8, 1985 166,6).

Not 21. **Obeskattade reserver**

1987	Koncernens andel	Minoritetens andel	Totalt
Reserver i varulager	5,5	18,3	23,8
Resultatutjämningsfond	6,1	0,1	6,2
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	19,5	35,4	54,9
Allmänna investeringsfonder	—	21,9	21,9
Särskilda investeringsfonder	—	3,2	3,2
Förnyelsefond	0,6	1,9	2,5
Övriga avsättningar	—	30,5	30,5
Omräkningsdifferens	0,9	0,1	1,0
Summa	32,6	111,4	144,0

(Fortsättning följande sida)

1986	Koncernens andel	Minoritetens andel	Totalt
Reserver i varulager	1,6	—	1,6
Resultatutjämningsfond	4,2	—	4,2
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	14,2	—	14,2
Allmänna investeringsfonder	—	—	—
Särskilda investeringsfonder	7,1	—	7,1
Förnyelsefond	0,2	—	0,2
Summa	27,3	—	27,3

1985	Koncernens andel	Minoritetens andel	Totalt
Reserver i omsättningsfastigheter, varulager	35,9	172,7	208,6
Resultatutjämningsfond	20,6	14,2	34,8
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	86,0	64,3	150,3
Allmänna investeringsfonder	50,6	26,0	76,6
Särskilda investeringsfonder	19,2	4,2	23,4
Förnyelsefond	2,0	5,7	7,7
Summa	214,3	287,1	501,4

Som en följd av ändrad redovisningsmetod för kapitalandelen i intressebolaget JM upplöstes 42,1 Mkr av obeskattade reserver 1986 och efter avdrag för 50% latent skatteskuld överfördes 21,1 Mkr till bundet eget kapital.

Not 22. Förändringar av eget kapital

	Koncernen			Moderbolaget	
	1987	1986	1985	1987	1986
Bundet eget kapital					
Ingående balans	841,9	792,2	789,3	655,7	652,9
Ökning genom nyemissioner (inkl. konvertering)	3,6	1,4	2,8	3,6	1,4
Överfört till/från fritt eget kapital, netto	-182,8	27,2	0,1	—	1,4
Omförd kapitalandel i JM	—	21,1	—	—	—
Omräkningsdifferens	2,8	—	—	—	—
Utgående balans	665,5	841,9	792,2	659,3	655,7
Fritt eget kapital					
Ingående balans	1.117,0	713,7	458,7	738,7	486,0
Överfört från/till bundet eget kapital, netto	182,8	-27,2	-0,1	—	-1,4
Avskrivning goodwill	-232,2	—	—	—	—
Minskning på grund av förändring av koncernstruktur	—	—	-7,6	—	—
Utdelning till aktieägare	-144,0	-111,7	-92,3	-144,0	-111,7
Omräkningsdifferens	-3,8	—	—	—	—
Årets resultat	452,8	542,2	355,0	393,2	365,8
Utgående balans	1.372,6	1.117,0	713,7	987,9	738,7

Aktiekapitalet per 1987.12.31 utgjordes av 27.433.920 aktier à nominellt 20 kronor (se även sid 30).

På grund av redovisningen av JM som intressebolag överfördes 1986 till bundet eget kapital 21,1 Mkr från obeskattade reserver och ca 26 Mkr från fritt eget kapital. I och med avyttringen av JM under 1987, har JMs hela andel av Industrivärdenkoncernens bundna egna kapital, 183,0 Mkr, blivit fritt eget kapital.

Not 23. Ställda panter

	1987	1986	1985
Fastighetsinteckningar i egna fastigheter	449,2	294,5	1.502,1
Företagsinteckningar	120,5	55,5	104,7
Aktier	2,1	120,0	9,3
Obligationer och andra värdepapper	85,0	10,0	—
Reverser m m	163,0	138,3	6,6
Summa	819,8	618,3	1.622,7

Not 24. Ansvarsförbindelser

	1987	1986	1985
Borgens- och ansvarsförbindelser (varav solidariskt med andra företag 0, 0,2 resp 18,3 Mkr)	201,2	81,0	302,5
Kapitalvärde av pensionsåtagande utöver avsatt belopp	—	10,6	11,0
Summa	201,2	91,6	313,5

Not 25. Antal anställda och löner

	Koncernen			Moderbolaget	
	1987	1986	1985	1987	1986
Medeltal anställda varav i utlandet	2.615	719	4.952	—	9
	1.182	289	244	—	—
Löner och ersättningar till styrelse och VD	26,7	4,2	10,1	0,3	1,2
Övriga anställda	364,9	84,0	564,0	—	1,8
Totalt	391,6	88,2	574,1	0,3	3,0
varav till anställda i utlandet	208,6	34,2	31,1	—	—

Moderföretagets förvaltning ombesörjes från och med 1987 av personer anställda i dotterbolaget Industrivärden Service AB. Kompletta lagstadgade specifikationer över anställda och löner ingår i den till Patent- och Registreringsverket insända årsredovisningen. Denna specifikation kan erhållas efter hänvändelse till bolaget.

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1987. Granskningen har utförts enligt god revisions-sed.

Moderbolaget

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,
att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt
att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Koncernen

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Stockholm 1988.04.07

Bertil Edlund
Auktoriserad revisor

Sigvard Heurlin
Auktoriserad revisor

Aktiekapital och aktieägare

Aktierna i AB Industrivärden bestod 1987.12.31 av A-, B- och C-aktier, alla med ett nominellt värde av 20 kr, enligt följande fördelning:

antal aktier	nominellt värde	andel, %, av	
	Mkr	antal aktier	rösttotal
23.153.286 A-aktier, bundna	463,1	84,4	87,1
3.320.634 B-aktier, fria	66,4	12,1	12,5
576.000 C-aktier, bundna	11,5	2,1	0,2
384.000 C-aktier, fria	7,7	1,4	0,2
27.433.920	548,7	100,0	100,0

Genom att optionsrätter utnyttjats efter bokslutsdagen har antalet aktier som berättigar till utdelning för 1987 ökat med 6 till sammanlagt 27.433.926.

Varje A- och B-aktie berättigar till en röst och varje C-aktie till 1/10 röst. Alla aktier medför samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst.

Under den senaste femårsperioden har bolagets aktiekapital och antal aktier utvecklats enligt nedanstående tabell:

	Aktiekapital	Antal aktier
1983	267,1	13.355.644
Konvertering	269,2	13.460.404
1984 Konvertering	270,7	13.535.604
Fondemission 1:1 mot uppskrivningsfond	541,4	27.071.208
Konvertering	541,8	27.090.113
1985 Konvertering	544,4	27.218.232
Utnyttjande av optionsrätter	544,4	27.218.234
1986 Konvertering	545,5	27.276.679
Utnyttjande av optionsrätter	545,5	27.277.407
1987 Konvertering	548,6	27.431.694
Utnyttjande av optionsrätter	548,7	27.433.920
1988 Utnyttjande av optionsrätter tom 1988.02.28	548,7	27.434.482

Det konvertibla förlagslån som 1977 emitterades med företrädesrätt för aktieägarna förföll till betalning 1987.03.31. Vid förfallotidpunkten återstod 0,7 Mkr.

Under 1984 emitterades med företrädesrätt för aktieägarna ett obligationslån med avskiljbara optionsrätter. Lånet om 180,5 Mkr löper med 7% ränta och förfaller till betalning 1991.08.28. Räntan utbetalas halvårsvis den 28 februari och den 28 augusti. De tillsammans med lånet emitterade optionsrätterna är av två serier. Optionsrätter av serie 1 berättigar till teckning av två nya aktier till en kurs av 100 kronor per aktie. Fem optionsrätter av serie 2 berättigar till teckning av två nya aktier till en kurs av 150 kronor per aktie. Teckning kan ske till och med 1991.08.28. Vid fullt utnyttjande av de per 1988.02.28 utelöpande optionsrätterna av serie 1 och serie 2 kan tillkomma högst 1.869.716 A-aktier och högst 292.460 B-aktier. Aktiekapital och reservfond tillförs därvid högst 43,2 respektive 191,0 Mkr. Utelöpande optionsrätter motsvarar 7,3% av antalet aktier och 7,5% av antalet röster.

Genom erbjudandet till aktieägarna och innehavarna av konvertibla förlagsbevis i PLM kommer att emitteras högst 9.111.968 konvertibla vinstandelsbevis (KVB). Vid full konvertering av dessa ökar bolagets aktiekapital med 182,2 Mkr och reservfonden med 865,6 Mkr.

Industrivärden har ca 17.000 aktieägare. Den största ägaren är ett dotterbolag till SCA. Andra större aktieägare är investmentbolag, försäkringsbolag och pensionsstiftelser, dvs institutioner som i sin tur representerar ett stort antal enskilda personer.

De tio största aktieägarna var 1988.02.25:

	andel, %, av	antal aktier	andel, %, av
	antal aktier	antal aktier	rösttotal
SCA, genom Förv.AB			
Aeolus	4.067.612	14,8	15,3
Ratos	3.502.442	12,8	13,2
Beijer	1.800.000	6,6	6,7
Trygg Öms. Livförs.	1.372.060	5,0	4,3
SHBs Pensionsstiftelse	1.314.000	4,8	5,0
Bahco	1.254.280	4,6	4,7
SPP	964.217	3,5	3,6
SHBs Pensionskassa	799.160	2,9	3,0
Skanska	584.500	2,1	2,2
Oktogonen	500.000	1,8	1,9
Sammanlagt	16.158.271	58,9	59,9

Industrivärdens styrelse

Tore Browaldh jur kand, tekn och ekon dr h c, f 1917, Stockholm. 1:e vice ordförande i Svenska Handelsbanken. Styrelseordförande. Ledamot sedan 1966. Övriga uppdrag: Styrelseordförande i IBM Svenska AB och Svenska Cellulosa AB SCA. Vice ordförande i Nobelstiftelsen och AB Volvo. Styrelseledamot i Investment AB Beijer, Unilever Advisory Board och IBM World Trade Corporation. Aktieinnehav: 12.000.

Bo Rydin DHS, f 1932, Sundsvall. VD i Svenska Cellulosa AB SCA. Vice ordförande. Ledamot sedan 1973. Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Rederi AB Transatlantic. Styrelseledamot i ABA, Svenska Handelsbanken, Nobel Industrier Sverige AB, SAF, Försäkringsaktiebolaget Skandia, Televerket och 2:a AP-Fonden. Aktieinnehav: 3.000.

Per Lindberg ekon dr h c, f 1923, Märsta. VD i Industrivärden 1976-1985. Ledamot sedan 1976. Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Gunnebo AB, JM Byggnads och Fastighets AB, PLM AB, Investment AB Bahco och Wasabröd AB. Vice ordförande i Svenska Cellulosa AB SCA. Styrelseledamot i Svenska Handelsbanken. Aktieinnehav: 2.200 samt 608 optionsrätter av serie 1 resp 2.

Stig Ramel jur pol mag, f 1927, Solna. VD i Nobelstiftelsen. Ledamot sedan 1972. Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Alfax AB. Vice ordförande i Investment AB Beijer och 3M Svenska AB. Styrelseledamot i Investment AB Argentus, Hasselfors AB, Salenia AB och Svenska Unilever AB. Aktieinnehav: 500 optionsrätter av serie 1 resp 2.

Börje Rudewald docent, med dr och civ ing KTH, f 1923, Stockholm. VD Siemens-Elema AB. Ledamot sedan 1987. Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Siemens AB, Handelsbankens Regionbank Stockholms City och WASA

Nord Sakförsäkring, Ömsesidigt. Styrelseledamot i bl a Investment AB Bahco, Fermenta AB, WASA Livförsäkring, Ömsesidigt. Aktieinnehav: 525.

Anders Wall f 1931, Stockholm. VD och koncernchef i Investment AB Argentus. Styrelseordförande i Investment AB Beijer. Ledamot sedan 1982. Övriga uppdrag: Styrelseordförande i KEBO AB, 3M Svenska AB, Kjell och Märta Beijers Stiftelse, Anders Walls Stiftelser och Beijer Capital AB. Vice ordförande i Munksjö AB, Försäkringsaktiebolaget Skandia, Skandia International Holding AB. Styrelseledamot i bl a Svenska Handelsbanken, Anders Diös AB, Skandia America Corp., New York, Calmar Inc., New Jersey, Financial Security Assurance Inc., New York. Aktieinnehav: 8.000 samt 767 resp. 1.267 optionsrätter av serie 1 resp. 2.

Jan Wallander docent, f 1920, Drottningholm. Styrelseordförande i Svenska Handelsbanken. Ledamot sedan 1984. Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Tidnings AB Marieberg och Stiftelsen Wenner-Gren Center. Vice ordförande i Investment AB Argentus, Telefonaktiebolaget LM Ericsson och Investment AB Bahco. Styrelseledamot i bl a AB Iggesund Bruk, Mo och Domsjö AB samt SILA och ABA. Aktieinnehav: 200.

Kjell Brändström fil kand, DHS, f 1931, Stocksund. VD i AB Industrivärden. Ledamot sedan 1986. Övriga uppdrag: Styrelseordförande i AB Nils Dacke. Vice ordförande i AGA AB. Ordinarie ledamot i Telefonaktiebolaget LM Ericsson, PLM AB, Investment AB Argentus, Investment AB Bahco, Anders Nisses AB, Samhall, Skanska AB, Svenska Handelsbanken och Svenska Finans AB. Aktieinnehav: 1.300.

Stående från vänster: Stig Ramel, Jan Wallander, Anders Wall, Börje Rudewald, Per Lindberg

Sittande från vänster: Kjell Brändström, Tore Browaldh, Bo Rydin

Bakgrund

Under åren före 1987 förändrades Industrivärden-koncernens struktur genom börsintroduktionen och den stegvisa utförsäljningen av JM samt delningen och därefter försäljningen av delar av Gullfiber-koncernen. Industrivärden investeringar i rörelsedrivande dotterbolag minskades till förmån för placeringar i börsaktier. Med börsutvecklingen hittills under 1980-talet har Industrivärden aktieägare haft glädje av den förda politiken.

Under våren 1987 prövades Industrivärden fortsatta strategi och principbeslut fattades att

- bibehålla och i viss utsträckning förstärka de långsiktiga innehaven av börsaktier,
- vid behov och rätt tillfälle minska övriga börsaktieinnehav,
- utöka andelen helägda, rörelsedrivande dotterbolag.

Hösten 1987 öppnades möjligheten att genom ett bud på PLM i ett slag förvärva en stor, och för Industrivärden välkänd, industrikoncern. PLM befann sig enligt Industrivärden uppfattning i en intressant sk turn-around-situation med goda möjligheter att utvecklas väl framöver under förutsättning av ett stabilt ägande och goda finansiella resurser för lönsamma strukturåtgärder.

Budet

Mot denna bakgrund erbjöd därför Industrivärden den 26 oktober 1987 aktieägarna och innehavarna av konvertibla förlagsbevis i PLM AB att avyttra aktier och konvertibler i PLM i utbyte mot KVB (konvertibla vinstandelsbevis) i Industrivärden. Tiden för erbjudandet bestämdes till 14 december 1987 - 15 januari 1988 och förlängdes senare, först till och med den 5 februari och därefter till och med den 4 mars 1988.

Den 15 januari beslöts att erbjudandet skulle fullföljas. Den 4 mars kontrollerade Industrivärden ca 96% av aktiekapitalet och 97% av röstetalet i PLM.

Erbjudandet till aktieägarna i PLM innebar 13 KVB i Industrivärden för varje fullt 10-tal aktier i PLM. För enstaka och överskjutande aktier erbjöds ett kontantbelopp uppgående till 1,3 multiplicerat med Industrivärden genomsnittliga betalkurs under den ursprungliga erbjudandetiden. Aktieägarna i PLM kunde välja mellan att antingen direkt överlämna PLM-aktier för utbyte eller förbinda sig att vid fem olika tidpunkter under 1988 och 1989 avyttra PLM-aktierna mot samma likvid. En förutsättning för det senare alternativet är, att de ordinarie bolagsstämorna i Industrivärden 1988 och 1989 förlänger bemyndigandet för Industrivärden styrelse att fatta beslut om emissioner av KVB.

Erbjudandet till konvertibel-innehavarna, som är (eller varit) anställda i PLM-koncernen, innebär 7 KVB för varje fullt 5-tal konvertibler samt ett kontantbelopp, eller en kontant ersättning motsvarande 1,4 multiplicerat med Industrivärden genomsnittliga betalkurs under den ursprungliga erbjudandetiden, eller ett avtal om överlåtelse av konvertiblerna till Industrivärden dotterbolag Handus den 15 januari 1993 (13 KVB för varje fullt 10-tal konvertibler). Det tredje alternativet har tillkommit för att de PLM-anställda som är konvertibelinnehavare skall kunna bibehålla de ursprungliga villkoren för personalkonvertibel-lånen.

För röststarka aktier i PLM erbjöds KVB konvertibla till röststarka aktier i Industrivärden och för röstsvaga PLM-aktier KVB konvertibla till röstsvaga Industrivärden-aktier. De KVB som utges tidigt 1988 kommer att ge ränta för hela 1987. Industrivärden KVB presenteras närmare på sidan 36.

PLM kommer att konsolideras i Industrivärden-koncernen från och med 1988. Genom erbjudandet till PLMs aktieägare att avyttra PLM-aktier till Industrivärden såväl under 1988 som 1989 kan det emellertid gå längre tid innan Industrivärden äger (inte endast kontrollerar) PLM till 100%. Kapitalandelen beräknas uppgå till i genomsnitt ca 55% 1988 och ca 94% 1989.

PLM-koncernen

Mkr, där ej annat anges	1987	1986	1985
Fakturerad försäljning	4.218	4.005	3.608
varav utanför Sverige, %	63	62	59
Resultat efter finansiella poster	253	166	163
Vinstmarginal, %	8	7	7
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	241	142	163
Totalt kapital	3.349	3.014	2.693
Kapitalomsättningshastighet, ggr/år	1,3	1,4	1,4
Räntabilitet före skatt på totalt kapital, %	11	9	10
Räntabilitet efter skatt på eget kapital, %	12*	8	8
Räntetäckningsgrad, ggr	3,7	2,8	2,8
Likviditet	871	718	400
Soliditet, %	37*	35	37
Investeringar	335	190	259
Avskrivningar enligt plan	201	183	158
Genomsnittligt antal anställda	7.489	7.575	7.181

* efter full konvertering av de 1987 utgivna konvertibla förlagslånen

	1987		1986		1985	
	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%
PLM Pac	87	15	58	13	66	17
PLM Metall	87	12	61	8	53	8
PLM Glas	112	16	76	11	55	9
PLM Plast	40	9	39	18	16	5
PLM Sellbergs	40	18	39	18	32	20
Gemensamma kostnader	-76		-44		-28	
Resultat efter avskrivningar	285		198		194	
Ränteintäkter	60		45		51	
Räntekostnader	-95		-94		-91	
Övriga finansiella poster	4		17		9	
Resultat efter finansiella poster	253		166		163	

1987	Fakturerad försäljning		Genomsnittl. totalt kapital		Medeltal anställda	Investeringar	
	Mkr	%	Mkr	%		Mkr	%
PLM Pac	732	17	544	21	749	10	109
PLM Metall	1.211	29	730	28	2.011	27	55
PLM Glas	1.110	26	707	27	1.562	21	56
PLM Plast	764	18	441	17	1.502	20	66
PLM Sellbergs	475	11	218	8	1.544	21	40
Internt/							
Gemensamt	-74	-2					9
Totalt	4.218	100	2.640	100	7.368	100	335

PLM, med huvudkontor i Malmö, är ett av de ledande förpackningsföretagen i Europa. Tillverkning av förpackningar av metall, glas och plast sker i 15 fabriker belägna i Sverige, Danmark, Nederländerna samt Förbundsrepubliken Tyskland och försäljning sker till mer än 25 länder. PLM arbetar också med avfallshantering och återvinning genom dotterbolag i Sverige och Spanien.

Koncernen är organiserad i fem divisioner. Inom förpackningsområdet arbetar fyra divisioner med var sitt materialslag: PLM Pac med öl- och läskedrycksburkar, PLM Metall med övriga metallförpackningar, PLM Glas med förpackningar av glas och PLM Plast med produkter av plast. PLM Sellbergs, den femte divisionen, är verksam inom områdena avfallshantering och återvinning. Varje division täcker inom sitt ansvarsområde alla de länder, där PLM bedriver rörelse.

PLM-koncernens utveckling i sammandrag de senaste tre verksamhetsåren framgår av vidstående sammanställning.

PLM Pac utvecklar, tillverkar och marknadsför burkar för öl och läskedrycker. Produktionen sker i Fosie utanför Malmö och i Västberlin. Från och med 1988 ägs fabriken i Västberlin till 100%. Med en total kapacitet på över två miljarder burkar blir PLM Pac en av de tre stora på den europeiska marknaden för dryckesburkar, vilken bedöms ha stora tillväxtpotentialer. Skandinavien och Förbundsrepubliken Tyskland är divisionens huvudmarknader. Marknadsandelarna i England, Holland och södra Europa ökar.

PLM Metall tillverkar ett omfattande sortiment av metallförpackningar för livsmedel och kemiska produkter vid två fabriker i Sverige och tre i Danmark. De största produktsegmenten utgörs av burkar för kött, mejeriprodukter, småkakor samt 1-litersburkar för öl. Divisionens marknader är mogna och uppvisar låg tillväxt. Dansk livsmedelsindustri är den största kundgruppen. Divisionen är också delägare i förpackningsföretag i Saudi-Arabien, Turkiet och Venezuela. Tillverkning av ett helt nytt förpackningssystem för livsmedel igångsätts 1988.

PLM Glas tillverkar förpackningar för drycker, livsmedel samt kemiska och farmaceutiska produkter vid två bruk i Sverige, ett i Förbundsrepubliken Tyskland och ett i Holland. PLM Glas är bland de tio största producenterna i Europa och en av de få som har tillverkning i flera länder. Nya specialdesignade förpackningar lanseras successivt.

PLM Plasts viktigaste produkter är konsumentförpackningar för livsmedel, kosmetika, kemiska produkter, drycker och läkemedel. Divisionen har fem fabriker, en i vardera Sverige, Danmark och Holland samt två i Förbundsrepubliken Tyskland. PLM Plast börjar bli en av Europas största plastförpackningsproducenter. Under 1987 startades tillverkning av plastburkar för drycker, Petainer, i en försöksanläggning i USA och lansering inleddes i några amerikanska delstater under sommaren och hösten.

PLM Sellbergs är ett tjänsteproducerande företag vars verksamhet omfattar hantering och återvinning av avfall från hushåll och industri. Divisionen har renhållningskontrakt med ca femtio kommuner i Sverige och ca trettio i Spanien. Man har utvecklat ett fullständigt system för omhändertagande och återvinning av avfall baserat på förvandling av avfallet till högvärdigt bränsle i s k Brini-anläggningar. Ett system för eliminering av lakvatten från soptippar testas för närvarande.

PLM arbetar på många marknader under hård konkurrens. Ett omfattande åtgärdsprogram har genomförts med god produktivitetsutveckling och eliminering av mindre lönsamma verksamheter som resultat.

PLMs VD Ulf Laurin om 1988

(ur årsredovisningen för 1987):

”Den konjunkturförsämring i västvärlden som man allmänt räknar med, kommer inte nämnvärt att påverka efterfrågan på förpackningar inom de områden, där PLM är verksam. Som en följd av redan beslutade och igångsatta åtgärder kommer PLMs effektivitet att i år ytterligare förbättras. Sammanfattningsvis vågar jag därför räkna med att PLMs vinst kommer att stiga under 1988.”

Resultat per aktie 1987

Om PLM hade ingått i Industrivärden-koncernen hela 1987, så hade resultatet per aktie (efter konvertering av de KVB som utges 1988 och 1989) blivit 35% högre än det faktiska utfallet:

Mkr	resultat II per aktie 1987	
	inkl PLM	exkl PLM*
börsaktieförvaltning (exklusive vinster vid aktieförsäljningar 328)	101	108
industri- och handelsrörelse samt fastighetsförvaltning	549	264
resultat efter avskrivningar	650	372
finansiella poster	-92	-60
resultat efter finansiella poster	558	312
minoritetsandel	-120	-120
resultat efter finansiella poster och minoritetsandel	438	192
beräknad skatt	-164	-37
resultat efter skatt	274	155
per aktie och KVB**	7:30 kr	5:40 kr

* som redovisat på sidan 6.

** efter hänsyn till den maximala utspändningseffekten av utelöpande optionsrätter.

Substansvärde per aktie 1987

Om ett fullständigt samgående mellan Industrivärden och PLM ägt rum under 1987, hade 1987.12.31 Industrivärdens totala substansvärde uppgått till 8.275 Mkr (jämfört med 6.245 Mkr exklusive PLM, se sidan 7) och till 35% utgjorts av industri- och handelsrörelse (varav 30% helägd), till 12 % av helägda förvaltningsfastigheter och till 53% av börsaktieinnehav. Industrivärdens substansvärde per aktie och KVB hade varit oförändrat, 220 kronor (se sidan 6).

Det totala substansvärdet efter fullt genomfört förvärv av PLM skulle per 1987.12.31 kunna specificeras på följande sätt:

	Mkr
justerat eget kapital inklusive KVB	3.105
dold reserv i	
börsaktier	2.790
industri- och handelsrörelse	1.500
förvaltningsfastigheter	880
	8.275

KVB-ränta och aktieutdelning

Avkastningen på de KVB som Industrivärden emitterar till PLMs aktieägare och konvertibelinnehavare skall uppgå till 115% av utdelningen på Industrivärden-aktien och utgör en ränta, som med nuvarande skatteregler är avdragsgill för Industrivärden. Tillväxten i KVBs avkastning kommer således att följa utdelningstillväxten för aktien. Som investmentbolag är Industrivärdens utdelning till aktieägarna i hög grad beroende av storleken på mottagna utdelningar från börsaktieportföljen. Ju större andel av Industrivärdens substansvärde som är placerat i helägda, rörelsedrivande dotterbolag, desto större är utrymmet för Industrivärdens aktieägare att varje år självständigt bestämma utdelningens storlek. Med förvärvet av PLM ökar denna frihet väsentligt.

För förvärvet av PLM emitterar Industrivärden *konvertibla vinstandelsbevis, KVB*. KVB är en konvertibel som i handel och vid värdering fungerar som en aktie. Mycket förenklat uttryckt: en KVB förenar fördelarna med en aktie och en konvertibel.

Egenskaper

KVB har *mycket lång löptid*. Industrivärdens KVB löper i 40 år. KVB *kan när som helst* under löptiden *konverteras* till (bytas ut mot) aktier. Varje Industrivärden KVB kan konverteras till en (1) Industrivärden-aktie. (Vid eventuella fondemissioner i Industrivärden kommer även antalet KVB att utökas, så att en KVB alltid motsvarar en aktie.) Till skillnad från aktier medför KVB *ingen rösträtt* på bolagsstämman. Inga konvertibler har rösträtt. *Räntan* på en KVB är *knuten till utdelningen på aktien*. Räntan på Industrivärdens KVB bestäms varje år i efterhand som 115% av den utdelning som beslutas för Industrivärden-aktierna. (För 1987 är föreslagen utdelning 5:25 kronor per Industrivärden-aktie och KVB-räntan därmed 6:04 kronor.) På Stockholms fondbörs noteras *KVB-kursen i kronor* liksom för aktier, inte i procent av nominellt belopp som för andra konvertibler, och *börshandeln* går till *på samma sätt som för aktier*. Den praktiska hanteringen hos banker och fondkommissionärer, VPC-rutiner, skatteregler, belåningsregler samt insiderregler är också desamma som för aktier.

Innebörd

Den löpande avkastningen är *alltid 15% högre* på Industrivärdens KVB jämfört med aktien. Därför är det av ekonomiska skäl *aldrig* fördelaktigt att konvertera KVB. Genom att KVB-räntan är knuten till aktiens utdelning och löptiden är mycket lång, 40 år, kommer KVB-kursen att nära följa aktiekursen. KVB medför således *samma kursutveckling som för aktien men högre direktavkastning*. KVB som placering är därför mer riskfylld än vanliga konvertibler, vilka har ett kursfallsskydd som KVB saknar.

För Industrivärden är emissionen av KVB ett billigare sätt att skaffa riskvilligt kapital än att direkt emittera nya aktier. Eftersom KVB vid löptidens slut med största sannolikhet kommer att konverteras till aktier är det rättvisande att genomgående beräkna Industrivärdens resultat och andra data per aktie *efter* hänsyn till den "utspädning" som konvertering av KVB skulle medföra. (Så har skett i redovisningen av Industrivärden-koncernen med PLM, se sidan 35.) KVB har också den fördelen att Industrivärden kan köpa egna KVB på marknaden, vilket ökar den finansiella handlingsfriheten. Industrivärden har även rätt att lösa KVB-lånet i förtid.

Emissionen

Emissionen uppgår till maximalt 9.111.968 Industrivärden KVB och sker vid ett antal tillfällen under såväl 1988 som 1989 (se sidan 32). Konverteringskursen är 115 kronor. Totalt antal tillkommande aktier genom konvertering av KVB motsvarar maximalt 31% av Industrivärdens nuvarande antal aktier (efter hänsyn till fullt utnyttjande av utelöpande optionsrätter).

Den stora KVB-emissionen föreslogs — och accepterades av PLMs aktieägare liksom av marknaden överlag — vid en tidpunkt när aktiemarknadens värdering av Industrivärdens substans innebar att ingen "utspädning" av substansen per aktie och KVB i Industrivärden inträffar (se sidan 35).

Omsättningen, och därmed likviditeten, i Industrivärden-aktien är god. Erfarenheten hittills är, att det i förhållande till utestående volym omsätts lika mycket KVB som aktier i de bolag som emitterat KVB. Det stora antal KVB som Industrivärden emitterar bör också medföra god likviditet i det nya värdepapperet.

Kjell Brändström, f 1931 och anställd 1986, är VD i AB Industrivärden och har — förutom det övergripande ledningsansvaret i Industrivärden-koncernen — styrelseuppdrag i ett flertal börsbolag där Industrivärden är stor ägare.

Lars Bertmar, f 1945 och anställd 1988, är vice VD i AB Industrivärden och VDs ställföreträdare. Aktieinnehav: 0.

Börje Hesslevik, f 1934 och anställd 1986, är ekonomidirektör i AB Industrivärden och ansvarig för planering, redovisning och kontroll samt likviditetsförvaltning i Industrivärden-koncernen. Aktieinnehav: 0.

Bo Söderberg, f 1942 och anställd 1984, är t o m 1 juni 1988 VD i Inductus samt utvecklingsbolaget INDUS Innovation och ansvarig för de helägda, rörelsedrivande dotterbolagen i Industrivärden-koncernen. Uppdrag: styrelseledamot i Fermenta AB, Gunnebo AB och AB Nils Dacke. Aktieinnehav: 250 optionsrätter av serie 1 resp 2.

Olof Wesström, f 1947 och anställd 1982, är VD i de aktieförvaltande bolagen Delus och Handus samt i Hindus och Svenska Kundfinans. Ansvarig för aktieförvaltning, finansiella frågor och administration i Industrivärden-koncernen. Uppdrag: styrelseledamot i Handelsbankens Allemansfond Chans/Risk, LM Ericsson Finans AB och Penningmarknadsmäklarna PM Fondkommission AB. Aktieinnehav: 0.

Lars Bertmar Olof Wesström Bo Söderberg

Kjell Brändström Börje Hesslevik

